

DEVLET MALZEME OFİSİ
2023 YILI SEKTÖR RAPORU

Ankara, 2024

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	1
1. KAMU ALIMLARINA GENEL BAKIŞ	2
2. TÜRKİYE'DE KAMU ALIMLARI SEKTÖRÜ	6
3. DEVLET MALZEME OFİSİNİN SEKTÖR İÇİNDEKİ YERİ	10
3.1. Misyon ve Vizyon	10
3.2. Faaliyet Konuları	11
3.3. Organizasyon Yapısı	12
3.3.1. Merkez Teşkilatı	12
3.3.2. Taşra Teşkilatı	12
3.4. İnsan Kaynakları	14
3.5. Faaliyet Bilgileri	14
3.5.1. Satınalma Faaliyetleri	14
3.5.2. Satış Faaliyetleri ile Tedarikçi ve Müşteri İlişkileri	17
3.5.3. Üretim Faaliyetleri	22
3.5.4. Kalite Kontrol Faaliyetleri	25
3.5.5. 2023 Yılında Yürütülen Önemli Çalışmalar	26
3.5.6. Faaliyet Sonuçları	38
4. DMO'NUN DÜNYADAKİ BENZER KURUMLARLA KARŞILAŞTIRILMASI	39
SONUÇ	44

TABLolar

Tablo 1. Kamu Alımlarının GSYH İçindeki Payı.....	6
Tablo 2. 2023 Yılı Kamu Alımlarının İhale Usullerine Göre Dağılımı	8
Tablo 3. Kamu Mal Alımları İçindeki DMO Payı.....	9
Tablo 4. Personelimizin Kurum İçindeki Dağılımı	14
Tablo 6. Alım Tutarlarının İhale ve Diğer Usullere Göre Dağılımı	17
Tablo 6. Tedarik Usullerine Göre Tedarikçi Sayıları	17
Tablo 7. Tedarik Usullerine Göre Satışlar.....	18
Tablo 8. 2023 Yılı Satışlarının Ürün Grupları ve Tedarik Usulleri İtibarıyla Dağılımı	19
Tablo 9. Tedarik Usullerine Göre Ürün Sayıları	19
Tablo 10. Tedarik Usullerine Göre Müşteri Sayıları	20
Tablo 11. Bütçe Türlerine Göre Müşteri Sayıları.....	20
Tablo 12. Satışların Bütçe Türlerine Göre Müşteri Kurumlara Dağılımı	21
Tablo 13. e-Satış Müşteri, Sipariş Sayıları ve Sipariş Tutarları	22
Tablo 14. Ürünler İtibarıyla e-İhale Sipariş Sayısı ve Tutarları	22
Tablo 15. Atölyeler İtibarıyla Üretim ve Maliyet Durumu	23
Tablo 16. Basım İşletme Müdürlüğü Üretim Bilgileri.....	24
Tablo 17. 2023 Yılı Kalite Kontrol Faaliyetlerine İlişkin Bilgiler.....	26
Tablo 18. 2023 Yılı Faaliyet Sonuçları	38

GRAFİK ve ŐEMALAR

Şema 1- Türkiye'de Kamu Alımlarındaki Temel Aktörler ve Rollerine.....	7
Grafik 1- 2023 Yılı Kamu Alımlarının Alım Türlerine Göre Dağılımı	8
Grafik 2- Kamu Mal Alımları İçindeki DMO Payı.....	9
Şema 2- Devlet Malzeme Ofisi Organizasyon Őeması.....	13

GİRİŞ

Kamu alımları, kamu kurum ve kuruluşlarının görevlerini yerine getirebilmek için ihtiyaç duydukları mal ve hizmet alımları ile yapım işlerini, ilgili mevzuatta belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde temin etmelerini kapsamaktadır. Kamu kurumlarının mal ve hizmet ihtiyaçlarının karşılanmasında; kamu hizmetlerinin devamlılığı ve tahsis edilen kamu kaynağının etkin, verimli ve ekonomik kullanımı temel önceliktir.

Kamu alımları konusunda hazırlanan üst politika belgeleri ve programlarda, kamu hizmetlerinin devamlılığı ve en uygun kaynak kullanımı gibi temel hedeflerinin yanı sıra; kamu alımlarının merkezileşmesi, sektörel, yerel veya bölgesel kalkınma hedeflerinin gerçekleştirilmesi, yerli üretimin teşvik edilmesi, Ar-Ge çalışmalarının güçlendirilmesi ve KOBİ'lerin desteklenmesi gibi dolaylı hedeflere yer verilmektedir.

2024 Yılına Ait Genel Yatırım ve Finansman Programının Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esasların Belirlenmesine Dair Tebliğin 20 nci maddesinin ikinci fıkrasında “Teşebbüsler, faaliyette buldukları sektörleri takip ederek sektör içindeki yerlerini daha iyi analiz edebilmek ve etkin sektörel politikalar geliştirebilmek veya geliştirilmesine yardımcı olabilmek amacıyla, 2023 Yılı Sektör Raporunu hazırlar.” hükmü yer almaktadır.

Bu çerçevede hazırlanan Devlet Malzeme Ofisi 2023 yılı Sektör Raporunun;

- İlk bölümünde kamu alımlarının dünyadaki görünümüne,
- İkinci bölümünde Türkiye’de kamu alımlarının mevcut durumuna,
- Üçüncü bölümünde Devlet Malzeme Ofisinin sektör içindeki yeri ile Ofise ilişkin çeşitli bilgilere,
- Son bölümde ise benzer yabancı merkezi satınalma kurumlarıyla karşılaştırmalara,

yer verilmiştir.

1. KAMU ALIMLARINA GENEL BAKIŞ

Kamu alımları; kaynakların hukuka uygun, etkili ve verimli kullanımı, şeffaflık, rekabet ve hesap verilebilirliğin sağlanması ile ekonomik, sosyal, siyasi ve mali amaçlara ulaşılması bakımından önemli işlevlere sahiptir. Kamu harcamaları ile gayri safi yurtiçi hasıla (GSYH) arasında güçlü ve pozitif bir ilişki bulunmaktadır.

Kamu alım harcamalarının GSYH'deki payı son on yılda OECD genelinde önemli ölçüde artmış; 2007'de GSYH'nin %11,8'ini oluştururken bu oran 2021'de %12,9'a çıkmıştır. Son yıllarda GSYH'ye oranla kamu alımlarının payında daha fazla artış görülmüştür. OECD-AB ülkeleri genelinde, kamu alımları 2019'da GSYH'nin %13,7'si iken 2021'de %14,8'e yükselmiştir. Bu artışın temel nedeni, Avrupa'nın toparlanma planının en önemli parçası olan ve kamu yatırımlarını artıran Toparlanma ve Dayanıklılık Mekanizmasından (RRF) kaynaklanmaktadır. Kamu alım harcamalarının GSYH içindeki payı Japonya'da (%16,6'dan %18,1'e) ve Birleşik Krallık'ta (%13,1'den %15,7'ye) artış göstermiştir.

Öte yandan, 2019 ile 2021 yılları arasında OECD ülkeleri genelinde kamu alımlarının toplam devlet harcamalarına oranı yüzde 1,9 puan düşmüştür. Bu, COVID-19 salgını sırasında uygulamaya konan ekonomik destek önlemleri nedeniyle harcamalardaki genel artışla açıklanabilmektedir.¹

Kamu alımları; teknolojinin daha stratejik kullanımı da dâhil olmak üzere çevresel sürdürülebilirlik ve küçük işletmelere verilen destek gibi daha geniş politika hedeflerini içerecek şekilde mali tasarrufların ötesine geçen bir "değer" kavramıyla tanımlandığı şekliyle; paranın karşılığını en üst düzeye çıkarmak için kullanılabilir. ² Sağlıkta çevrenin korunmasına, kamu düzeninden ekonomik işlere (altyapı, ulaşım, iletişim, enerji ve Ar-Ge'yi kapsayan) kadar tüm harcama fonksiyonlarında kullanılmaktadır. Önceki yıllarda olduğu gibi, 2019'da %29,3 olan sağlık alımları, 2021'de OECD ülkeleri genelinde ortalama %31,9 ile kamu alım harcamalarının en büyük payını oluşturmuştur. Ülkeler arasında nispeten küçük farklılıklar bulunmakla birlikte sağlık alımlarını; ekonomik işler (%16,4), eğitim (%10,7), savunma (%9,9) ve sosyal koruma (%9,8) takip etmiştir. ³ Sağlık, COVID-19 salgını sırasında sağlık ürünlerinin yoğun şekilde satın alınması nedeniyle harcamaların arttığı tek kategoridir. Belçika, Japonya ve İtalya, kamu alım harcamalarının %43'ünden fazlasını sağlık sektörüne harcamıştır. İstisnalar arasında ekonomik işlerin hükümet harcamalarının en büyük payını temsil ettiği Macaristan ve ABD ile genel kamu hizmetlerinin ve sosyal korumanın en büyük paya sahip olduğu İsviçre yer almaktadır.

Dünyanın dört bir yanında ülkeler, kamu alımlarına her yıl yaklaşık toplam 13 trilyon ABD doları harcamaktadır.⁴ Dünya tedarik pazarının yaklaşık %75'ini Çin, ABD, Japonya, Almanya, Hindistan, Fransa, Birleşik Krallık, Endonezya, Kanada ve İtalya oluşturmaktadır. ABD ve Çin tek başına dünya çapındaki kamu alımlarının neredeyse yarısını (%48) gerçekleştirmektedir.⁵ Afrika'da ise 2019-2023 yılları arasında, mal, hizmet

¹OECD Government at a Glance 2023, s. 120, https://www.oecd-ilibrary.org/governance/government-at-a-glance_22214399

²Dünya Bankası Raporu (2021), s. 1 "A Global Procurement Partnership For Sustainable Development" <https://documents1.worldbank.org/curated/en/173331642410951798/pdf/Synthesis-Report.pdf>

³OECD, 2013, a.g.k., 120.

⁴Dünya Bankası Raporu, 2021, a.g.k., "Foreword".

⁵Open Contracting Partnership (2020), "How governments spend: Opening up the value of global public procurement", s. 15-16, <https://www.open-contracting.org/wp-content/uploads/2020/08/OCP2020-Global-Public-Procurement-Spend.pdf>

ve yapım işleri için toplam yaklaşık 12,5 milyar ABD doları harcanmış ve bu tutarın yaklaşık 9,5 milyar ABD doları sadece yapım işlerinden oluşmuştur. ⁶

Hükümetler, ikincil politika hedeflerine ulaşabilmek için kamu alımlarını kullanmaktadır. Azaltılmış karbon emisyonları, yoksulluğun azaltılması, gıdaya erişimin kolaylaştırılması vb. birçok sosyal ve çevresel hedefe ulaşmak için kamu alımları kullanılabilir. Kamu alımları, ekonomik verimliliği desteklemenin yanı sıra yeşil geçiş gibi diğer stratejik hedeflere ulaşılmasına da yardımcı olmaktadır. OECD üye ülkeleri sürdürülebilirliğe giderek daha fazla odaklanmakta ve alımlarını çevresel faktörleri daha fazla göz önünde bulundurarak gerçekleştirmektedir.⁷

Tüm kamu hizmeti türlerindeki kamu alımlarının toplamı, hükümetin genel sosyal etkilerinin belirlenmesine yardımcı olmaktadır. Bazı ülkelerde hükümetler kamu alımlarını kullanarak yerel küçük işletmelere avantaj sağlamak ve yerel inovasyonu teşvik etmektedir.⁸

Kamu alımları, yenilikçi ürün ve hizmetlere yönelik büyük bir potansiyel pazar sunmaktadır. Stratejik olarak kullanıldığında, hükümetlerin hem ulusal hem de yerel düzeyde inovasyonu artırmasına ve nihayetinde üretkenliği ve kapsayıcılığı iyileştirmesine yardımcı olabilmektedir. Bu kapsamda OECD ülkelerinin %81'i, kamu alımları yoluyla yenilikçi mal ve hizmetleri desteklemek için stratejiler veya politikalar geliştirmiştir.⁹

Kamu alımlarında yenilikçiliğin yanı sıra Yeşil Kamu Alımlarının (GPP) potansiyeli, hem ulusal hem de uluslararası düzeyde giderek daha fazla tanınmaktadır. Hemen hemen tüm OECD ülkeleri, yeşil kamu alımlarını desteklemek için stratejiler veya politikalar geliştirmiştir. Ulusal düzeyde, çoğu AB ülkesi, yeşil (ya da sürdürülebilir) kamu alımları için bir dizi eylem ve destek tedbirlerine yer veren Ulusal Eylem Planı yayınlamıştır.

Yeşil kamu alımları önceliklendirilen durumlarda ele alınan çevresel faktörler şu şekilde özetlenebilmektedir:¹⁰

- Hava kirliliğini azaltmak,
- Biyoçeşitliliği korumak,
- Temiz teknolojiyi ve eko-yeniliği teşvik etmek,
- Enerji tasarrufu,
- Tehlikeli maddelerin kullanımını azaltmak,
- Sağlığı korumak,
- Yerel çevre koşullarını korumak,
- Doğal kaynakların korunması,
- Kaynakları verimli kullanmak,
- Toprağı korumak,

⁶Afrika Kalkınma Bankası Satın Alma İstatistikleri (2019-2023), <https://www.afdb.org/en/projects-and-operations/procurement/tools-reports/procurement-statistics>

⁷OECD, 2013, a.g.k., 122.

⁸Hafsa F, Darnall N, Bretschneider S. "Estimating the True Size of Public Procurement to Assess Sustainability Impact. *Sustainability*. 2021; 13(3):1448. <https://doi.org/10.3390/su13031448>

⁹Hafsa F, Darnall N, Bretschneider S. "Estimating the True Size of Public Procurement to Assess Sustainability Impact. *Sustainability*. 2021; 13(3):1448. <https://doi.org/10.3390/su13031448>

¹⁰United Nations Environment Program (UNEP) (2023). Sustainable Public Procurement – 2022 Global Review – Factsheets on Sustainable Procurement in National Governments. https://www.oneplanetnetwork.org/sites/default/files/2023-03/378_UNEP_Factsheet_pays_7.pdf

- Atıkları en aza indirmek,
- Su tasarrufu sağlamak,
- Su kirliliğini azaltmak.

Kamu alımlarının etkin ve verimli şekilde yürütülmesi, kamu alım sürecine zemin oluşturan temel bir ilke olmaya devam etmektedir. Avrupa Komisyonu verilerine göre; her yıl Avrupa Birliğinde 250.000'in üzerinde kamu kuruluşu mal, hizmet ve yapım işi alımı yapmaktadır. Enerji, nakliye, atık yönetimi, sosyal koruma, sağlık ve eğitim hizmeti gibi pek çok alanda yapılan harcamalar içinde en büyük pay, kamu kurumlarına aittir. Her yıl yaklaşık 2 trilyon € tutarında gerçekleşen kamu alımları, daha iyi yönetildiğinde, kamu bütçelerinde büyük ölçüde tasarruf elde edilmesine ve daha fazla yatırım yapılabilmesine imkân sağlamaktadır.¹¹ Örneğin, %10 oranında bir verimlilik artışı ile sunulan hizmet düzeyini düşürmeksizin yılda 200 milyar € gibi önemli bir tasarruf sağlayabilmektedir.

Ayrıca, OECD'nin Kamu Alımlarında Verimlilik Raporunda¹² ifade edildiği üzere, kamu harcamalarının daha iyi yönetilmesi halinde, küresel mali açığın giderilebileceği öngörülmektedir. Raporda ayrıca, doğru kamu alım politikaları ile elde edilecek %1'lik bir tasarrufun, OECD ülkeleri için yıllık 43 milyar € tutarında bir mali kaynak anlamına geldiği belirtilmektedir.

Yukarıdaki örneklerde görüldüğü üzere, kamu alımları kavramının sağladığı verimlilik ve kaynak tasarrufu önemlidir. Ancak kamu alımlarının yaratmış olduğu çevresel ve sosyal etki son dönemde daha fazla ön plana çıkmaktadır. Bu nedenle kamu alımları, sürdürülebilir kalkınma ve istihdam yaratma gibi politika hedeflerine ulaşılması ve sorumlu iş uygulamalarının teşvik edilmesi amacıyla stratejik bir araç olarak yaygın şekilde kullanılmaktadır. Ayrıca sağladığı ilave kaynaklarla yatırımların, inovasyon ve dijitalleşmeye dayalı rekabet gücünün artırılmasına da önemli katkı sağlamakta, "kaynak verimli", "enerji tasarruflu" döngüsel ekonomiye geçişi destekleyebilmekte, sürdürülebilir ekonomik kalkınmayı teşvik edebilmektedir.

Bu noktada, birçok ülkede faaliyet gösteren Merkezi Satınalma Kurumlarının (MSK) temel fonksiyonu; kamu kurumlarınca ihtiyaç duyulan mal, hizmet ve yapım işlemlerini etkin ve verimli bir biçimde yürütülmesini sağlamaktadır. MSK'lerin sunduğu merkezi hizmetler; ölçek ekonomileri yoluyla daha iyi fiyatlar elde edilmesi, düşük işlem maliyetleri, kurumsal kapasitenin geliştirilmesi, uzmanlaşma dâhil olmak üzere, sunduğu sayısız fayda ile kamu alım politikalarının etkinliğini daha da arttırmaktadır.

OECD ülkelerindeki merkezi satınalma kurumlarının rollerindeki son gelişmeler, söz konusu kurumların verimliliklerinin artırılmasına atfedilen stratejik önemin altını bir kez daha çizmektedir. Bu kapsamda, ülke ekonomisine sağladıkları katkıyı arttırmak için OECD ülkelerindeki MSK'ler; çerçeve anlaşmalar ve dinamik satınalma sistemleri gibi tedarik araçları geliştirip bu araçları kullanarak talep toplulaştırma konusuna odaklanmaktadır.

Kore Cumhuriyeti, Birleşik Krallık, Almanya, Avusturya, Portekiz, İtalya, Fransa, Finlandiya ve İrlanda olmak üzere gittikçe artan sayıda OECD ülkesinde MSK'ler tarafından çerçeve anlaşmalar oluşturulmakta; yine

¹¹Avrupa Komisyonu, "Kamu Alımları", https://single-market-economy.ec.europa.eu/single-market/public-procurement_en

¹²<https://www.oecd.org/gov/public-procurement/publications/productivity-public-procurement.pdf>

pek çok OECD ülkesinde MSK'ler, politika oluşturma misyonu da üstlenerek bu politikaların uygulama sonuçlarının takibi ile ilgili de sorumluluk taşımaktadır.

Birçok Avrupa Birliği üyesi ülkesi, son yıllarda tedarik uygulamalarını veya yapılarını revize etmek amacıyla önemli adımlar atmıştır. Örneğin Fransa'da, devletin kamu alım politikasını belirlemek ve kamu alıcılarına eğitim vermek üzere Mart 2016'da Kamu Alımları Departmanı (DAE) kurulmuştur. İrlanda'da, 2014 yılında, pazarın ve diğer satın alma verilerinin kapsamlı kullanımı yoluyla kamu harcamalarının yönetimini iyileştirmek için merkezi bir satın alma organı oluşturulmuştur. İtalya'da, ortak alımlar için ihtiyaçları ve alım sürecini belirleyen koordine bir sistem oluşturularak ortalama %23 tasarruf elde edilmiştir. Slovakya, ülkedeki kamu idareleri tarafından imzalanan tüm sözleşmelere erişimi açık hale getiren, böylece şeffaflığı artıran ve kamuoyu denetimine izin veren bir sözleşme kayıt sistemi oluşturmuştur. 8 AB ülkesinden 40 kamu idaresi, AB tarafından finanse edilen GPP 2020 projesi kapsamında çıkılan 100'den fazla ihale ile 900.000 tondan fazla CO₂ değerinde tasarruf sağlandığını açıklamıştır.

Sonuç olarak, dünyada kamu alımlarına ilişkin politikalar izlendiğinde;

- Elektronik tedarikin yararları göz önüne alınarak ülkelerin kamu alım süreçlerini daha yüksek oranda elektronik ortama taşıdığı,
- Sosyal ve çevresel konuların, kamu ihaleleri yoluyla ele alınan kilit politika hedefleri olmaya devam ettiği, merkezi düzeyde çeşitli politika ve stratejiler ve belirli satınalma birimleri tarafından geliştirilen yeşil kamu alımlarının desteklendiği,
- Toplu alımın sağladığı avantajlardan daha fazla yararlanılabilmesi için ortak/merkezi alımların yaygınlaştırılması yönünde bir eğilim olduğu,
- Kamu ihale politikaları ve stratejilerinin, özellikle küçük ve orta ölçekli işletmelerin geliştirilmesini ve kamu ihalelerine katılımını teşvik eden ekonomik politikaları bütünleştirmek amacıyla giderek daha fazla kullanılmakta olduğu,

görülmektedir.

İyi uygulama örneklerinde de görüldüğü üzere, kamu alımlarının; kaynakların etkin ve verimli kullanılabilmesi, sosyal ve çevresel etkileri ile istihdamın arttırılabilmesi, sürdürülebilirlik, yenilikçiliğin teşvik edilebilmesi gibi potansiyel etkileri nedeni ile profesyonel bir şekilde çok yönlü ele alınması, tedarik sistemlerinin sürekli olarak gözden geçirilmek suretiyle maliyet etkin yöntemler geliştirilmesinin gerekli olduğu anlaşılmaktadır.

Ayrıca, gerek uluslararası kuruluşların kamu alımlarına çerçeve teşkil eden düzenlemeleri, gerekse gelişmiş ülkelerdeki iyi uygulamalar, kamu alımları bakımından "**merkezi satınalma kurumları**"nın büyük önem ve fonksiyona sahip olduğunu açıkça göstermektedir.

2. TÜRKİYE'DE KAMU ALIMLARI SEKTÖRÜ

Kamu kaynaklarının hangi alanlarda ve ne şekilde harcandığı, bu alımların ekonomik etkilerinin yanı sıra kamu alımlarına ilişkin politikaların oluşturulmasında da önemli bir girdi niteliği taşımaktadır. Kamu alımlarının ekonomik ve sosyal politikalar üzerindeki etkileri göz önüne alınarak hazırlanan; Kalkınma Planı ve Yeni Ekonomi Programı (OVP) başta olmak üzere birçok üst belgede kamu alımları yoluyla;

- Yerli firmaların kapasitelerinin gelişmesine katkı sağlanarak ithalata olan bağımlılığın azaltılmasına,
- Çevreye duyarlı, sürdürülebilir bir üretim, tedarik ve tüketim yapısının oluşturulmasına,
- Yurt içinde üretilen ürünlerin standart ve kaliteleri ile teknoloji kapasitelerinin artırılması ve yüksek teknoloji ürün transferinin desteklenmesine,
- Yerleştirilen teknolojilerin başta KOBİ'ler olmak üzere sektör tabanına yaygınlaştırılmasına,
- Ar-Ge odaklı uluslararası doğrudan yatırımların artırılmasının teşvik edilmesine,

yönelik stratejiler tanımlanmıştır.

Son 5 yıla ait kamu alımlarının gayrisafi yurtiçi hasılaya oranı Tablo 1'de görülmektedir.

Tablo 1. Kamu Alımlarının GSYH İçindeki Payı

Yıllar	GSYİH	Kamu Alım Toplamı	Oran
2019	4.280.381	142.727	%3,3
2020	5.047.909	172.527	%3,4
2021	7.209.040	300.673	%4,2
2022	15.006.574	733.189	%4,9
2023	26.276.307	1.612.378	%6,1

(Milyon ₺)

(*) Tablo verileri KİK ve TÜİK verilerinde yapılan revizyonlar sebebiyle önceki dönem raporlarıyla uyumsuzluk gösterebilmektedir.

2023 yılı verilerine göre kamu alımları, gayrisafi yurtiçi hasılanın yaklaşık %6,1'ini oluşturmaktadır.

Bilindiği üzere, dünyada kamu alımları; merkezi, yarı merkezi ve merkezi olmayan yapılanmalar ile gerçekleştirilmektedir. Teşkilat yapıları, fonksiyonları ve faaliyet esasları ülkelere göre değişmekle birlikte birçok gelişmiş ülkede merkezi satınalma kurumu/kurumları faaliyet göstermekte olup, bu kurumların yapıları ve fonksiyonları; tarihsel koşullar, ülke ihtiyaçları, örgütlenme biçimleri, kamu alımlarının büyüklüğü gibi hususlara göre değişiklikler göstermektedir.

Türkiye'deki kamu alım sistemindeki temel aktörler ise; Hazine ve Maliye Bakanlığı, Kamu İhale Kurumu ve Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğüdür.

Hazine ve Maliye Bakanlığı (Kamu Mali Yönetim ve Dönüşüm Genel Müdürlüğü); Mali Politikaların oluşturulmasına yardımcı olmak, mali yönetim ve kontrol sistemlerini uyumlaştırmak, Hükümetçe belirlenen politika ve hedeflere uygun bütçe hazırlamak, bütçe uygulamalarını yönlendirmek ve kontrol etmekle görevli olup, bu çerçevede "Kamu harcamalarında etkinlik, etkililik, ekonomiklik ve verimlilik sağlamak amacıyla gerekli standartları tespit etmek ve sınırlamalar koymak; bu hususlarda tüm kamu kurum ve kuruluşları için uyulması zorunlu düzenlemeleri yapmak, tedbirleri almak ve uygulamayı izlemek" ana görevlerinden birisidir.

Kamu İhale Kurumu (KİK); kamu alımlarına ilişkin düzenleme yapmak, ihalelere ilişkin itiraz ve şikâyetleri incelemek, görev alanında düzenleyici ve ihtilaf çözücü olarak görev yapmak, Kamu İhale Kanunu ile Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na ilişkin bütün mevzuat ve dokümanı hazırlamak, ihalelere ilişkin istatistikleri tutmak, Elektronik Kamu Alımları Platformu'nu (EKAP) yönetmekle görevlidir.

Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü (DMO); kamu kurum ve kuruluşlarının ihtiyacı olan mal ve hizmetlerin kamu yararı gözetilerek, kamu kaynaklarının etkin ve verimli biçimde kullanılması, savurganlığın önlenmesi, faaliyet alanına giren ihtiyaç konusu malzemenin standart ve kalitesinin azami ölçüde sağlanması, şeffaflık, rekabet, hesap verebilirlik prensipleri doğrultusunda iç ve dış piyasadan tedarik edilmesi ve dağıtımı için kamu kurum ve kuruluşları adına merkezi satınalma işlevini yürütmek üzere, satın almak veya alıcı kurum ve kuruluşlar ile üretici veya satıcıları buluşturmak suretiyle ihtiyaçlarının teminini sağlamakla görevlidir.

Şema 1- Türkiye'de Kamu Alımlarındaki Temel Aktörler ve Roller

Ülkemizde kamu alımlarının gerçekleştirilmesine ilişkin temel çerçeve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun ilgili maddeleri ile belirlenmiş olup, bu çerçevede Türkiye'deki kamu alımları; anılan Kanun'da belirtilen ihale usullerine göre yapılan alımlar, doğrudan temin yolu ile yapılan alımlar ve istisna kapsamındaki alımlardan oluşmaktadır.

Anılan kanuna göre ihaleler; alım türleri bazında mal alımı, hizmet alımı, yapım işleri ve danışmanlık hizmeti alım ihaleleri olarak sınıflandırılmıştır. Ayrıca, Kanun'da temel ihale usulleri olarak; açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulü belirtilmiş, bunun yanında bazı hallerde pazarlık usulü ile de ihale yapılabileceği öngörülmüştür. Kamu İhale Kanunu kapsamında olmakla birlikte ihale usullerinden biri olarak sayılmayan doğrudan temin yöntemi de bir alım şekli olarak yer almaktadır.

2023 yılı kamu alımlarının ihale usullerine göre dağılımı Tablo 2'de gösterilmiştir.

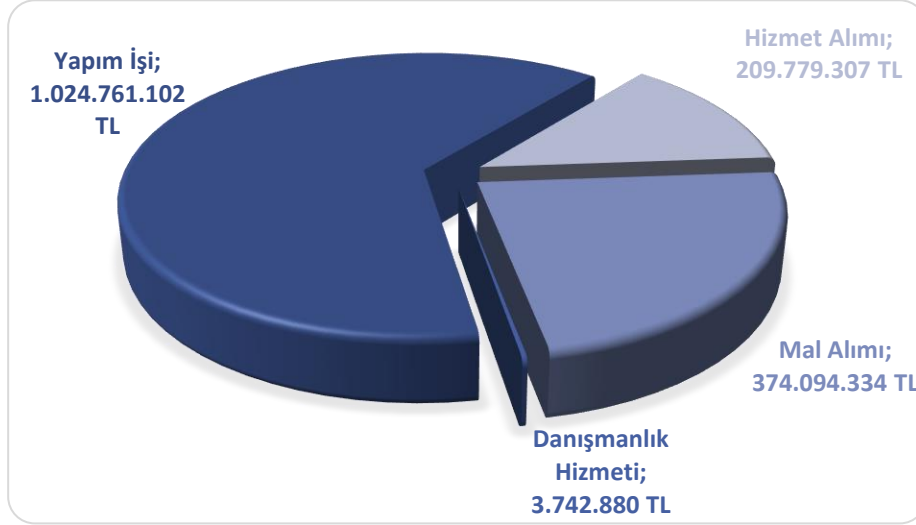
Tablo 2. 2023 Yılı Kamu Alımlarının İhale Usullerine Göre Dağılımı

	Mal Alımı	Hizmet Alımı	Yapım İşi	Danışmanlık Hizmeti	TOPLAM	Oran
4734	187.610.659	158.553.520	1.002.201.177	3.391.086	1.351.756.441	83,8%
Doğrudan Temin	53.698.676	26.887.981	5.930.897	73.720	86.591.275	5,4%
İstisnalar	132.784.999	24.337.806	16.629.028	278.074	174.029.906	10,8%
TOPLAM	374.094.334	209.779.307	1.024.761.102	3.742.880	1.612.377.622	%100,0

- 2023 yılı kamu alımlarının toplam tutarı 1.612.377.622.000,-TL'dir.
- Bu tutarın 1.351.756.441.000,-TL'si 4734 sayılı Kanun kapsamında belirtilen ihale usullerine göre yürütülen alımlara ait olurken, 86.591.275.000,-TL'si doğrudan temin kapsamında gerçekleştirilen alımlara, 174.029.906.000,-TL'si ise istisna kapsamında yapılan kamu alımlarına ilişkindir.

2023 yılı kamu alımlarının alım türlerine göre dağılımı ise Grafik 1'de gösterilmektedir.

Grafik 1- 2023 Yılı Kamu Alımlarının Alım Türlerine Göre Dağılımı

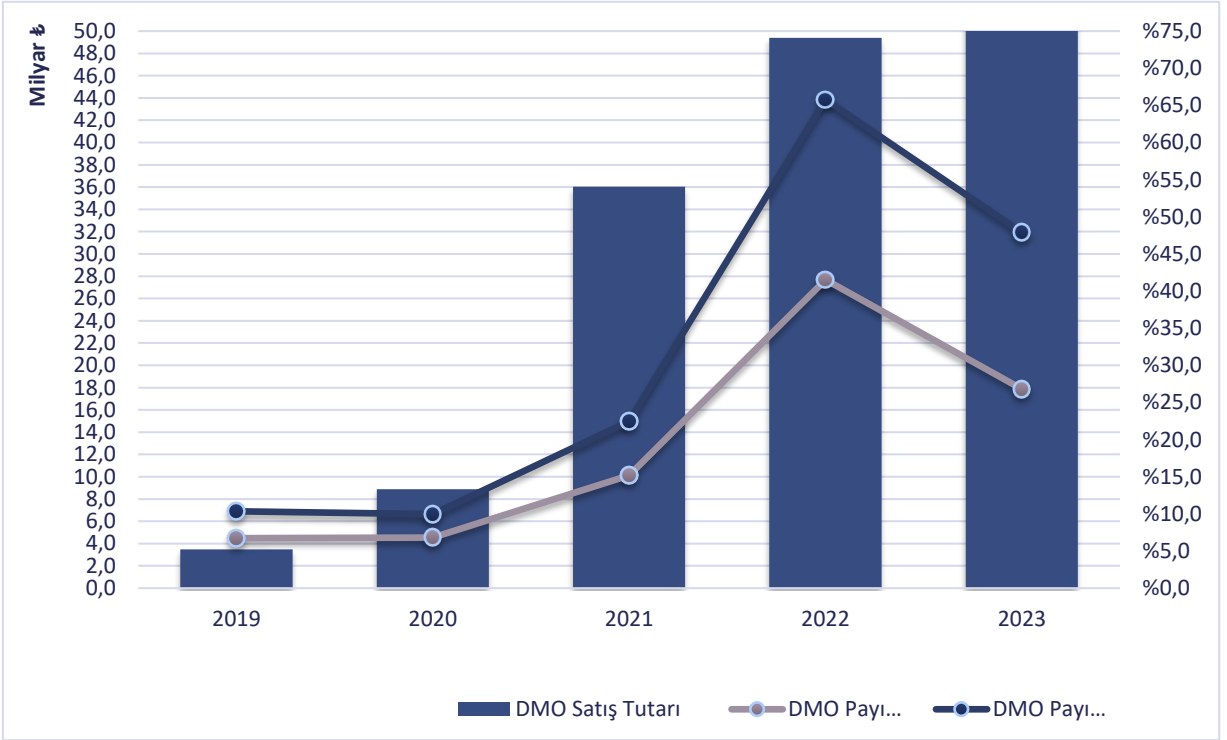
Genel Müdürlüğümüzün, istisna ve doğrudan temin tutarları dâhil kamu mal alımları içerisindeki payı (DMO Payı 1) ile istisna ve doğrudan temin tutarları hariç kamu mal alımları içerisindeki payı (DMO Payı 2) yıllar itibariyle Tablo 3'te ve Grafik 2'de gösterilmiştir.

Tablo 3. Kamu Mal Alımları İçindeki DMO Payı

	4734	Doğrudan Temin	İstisna	Kamu Mal Alımları Toplamı	DMO Satış Tutarı	DMO Payı 1	DMO Payı 2
2019	34.817.856	4.743.595	11.264.907	50.826.358	3.469.222	%6,8	%10,0
2020	39.511.067	6.967.524	12.001.370	58.479.961	8.875.142	%15,2	%22,5
2021	54.782.640	8.067.457	23.951.337	86.801.434	36.043.731	%41,5	%65,8
2022	103.162.061	26.403.239	54.654.511	184.219.811	49.385.046	%26,8	%47,9
2023	187.610.659	53.698.676	132.784.999	374.094.334	72.562.719	%19,4	%38,7

DMO Payı 1, doğrudan temin ve istisna dâhil toplam kamu mal alımları içindeki payımızı,
DMO Payı 2, doğrudan temin ve istisna hariç toplam kamu mal alımları içindeki payımızı ifade eder.

Grafik 2- Kamu Mal Alımları İçindeki DMO Payı

DMO'nun toplam kamu mal alımları içerisindeki payının gerçekçi bir şekilde belirlenebilmesi ve sağlıklı analiz yapılabilmesi için bazı hususların göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

2022 yılından 2023 yılına geçiş sürecinde DMO'nun kamu alımlarındaki payının azalış görünümünün sebebi pandemi döneminde diğer harcamalardaki azalışla beraber sağlık harcamalarındaki artıştan kaynaklandığı değerlendirilmektedir.

Genel Müdürlüğümüzün yeni Ana Statüsü 25/12/2019 tarihli ve 30989 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Önceki Ana Statü olan 2007 Ana Statüsü'nde belirli sayıda mal ve hizmetlerin tedarikini gerçekleştirmekte olup, bu durum 2019 yılında DMO'nun kamu alımlarındaki payının sınırlı kalmasının nedenlerinden birisidir. Yenilenen Ana Statü'de tedarik edilebilecek mal ve hizmet grupları genişletilmiş olup, ilerleyen dönemde kamu alımlarındaki payın artmasına imkân sağlanmıştır.

Diğer taraftan, dünyadaki benzer kamu alım uygulamalarına bakıldığında, kamu kurumlarının belirli mal ve hizmet alımlarını ülkedeki merkezi satınalma kurumundan karşılama zorunluluğu olduğu; dolayısıyla söz konusu ülkelerde satınalma kurumlarının kamu mal alımları içindeki paylarının da daha yüksek olduğu görülmektedir.

Özellikle, kamu alımları içinde nispi öneme sahip, yüksek fiyatlı ve kurumlara ve alım miktarlarına göre fiyatı farklılaşabilen standart ürünlerin/hizmetlerin belirlenerek DMO üzerinden alım zorunluluğu getirilmesi halinde, yeni Ana Statüsü'nün de sağladığı imkânlar dâhilinde Genel Müdürlüğümüzün toplam kamu mal alımları içindeki payının ilerleyen dönemde artması beklenilmektedir.

3. DEVLET MALZEME OFİSİNİN SEKTÖR İÇİNDEKİ YERİ

Ülkemizin merkezi satınalma kurumu olan Devlet Malzeme Ofisi; tüzel kişiliğe sahip, faaliyetlerinde özerk ve sorumluluğu sermayesiyle sınırlı bir iktisadi devlet teşekkülüdür.

Hazine ve Maliye Bakanlığının ilgili kuruluşu olan DMO, 233 sayılı “*Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname*” hükümlerine tâbi olarak faaliyet göstermektedir.

DMO'nun temel görevi; kamu kurum ve kuruluşlarının ihtiyaç duyduğu, Ana Statü'sünde belirtilen mal ve hizmetleri, bu kurumlar adına tedarik etmektir.

DMO, hizmet ve faaliyetlerini KİT mevzuatı, Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü Ana Statüsü ve iç mevzuatı çerçevesinde yürütmektedir.

3.1. Misyon ve Vizyon

Hizmetlerimizi, çalışma yaklaşımımızı, temel ilke ve değerlerimizi belirleyen misyon ve vizyonumuz 2020-2024 yılları Stratejik Planımızda aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

Devlet Malzeme Ofisinin Misyonu

“Kamu hizmetinin kesintisiz bir şekilde sürdürülebilmesi için ihtiyaç duyulan ürün ve hizmetleri etkin ve verimli bir şekilde tedarik etmektir.”

Devlet Malzeme Ofisinin Vizyonu

“Ülke kalkınmasında ihtiyaç duyulan sürdürülebilir kamu alım politikalarını destekleyen uluslararası ölçekte öncü bir merkezi satınalma kurumu olmak”

3.2. Faaliyet Konuları

Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü; kamu hukukuna tabi olan veya kamunun denetimi altında bulunan ya da kamu kaynağı kullanan kamu kurum ve kuruluşlar, kamu yararına çalışan dernekler ile bunların iştirakleri, vergi muafiyeti tanınan vakıflar ile bunların iştirakleri, vakıf yükseköğretim kurumları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve kamu bankalarının DMO Ana Statüsü'nün altıncı maddesinde sayılan mal ve hizmet ihtiyaçlarının tedarik ve dağıtımını yapmaktadır.

Başlıca faaliyete konu mal ve hizmet gruplarımız; ilaç, tıbbi cihaz ve sağlık ürünleri, taşıt, üstyapılı taşıt ve iş makinesi ile akaryakıt ve sarf malzemeleri, bilişim ürünleri, mobilya ve büro mefruşatı, giyim ürünleri ve aksesuarları şeklindedir.

Genel Müdürlüğümüz, Ana Statü'de tanımlanan amaç ve faaliyet konuları çerçevesinde kamu kurum ve kuruluşları adına merkezi tedarik hizmetlerini yürütmektedir.

Tedarik hizmetleri; merkez ve taşra birimlerimiz aracılığıyla yürütülmektedir.

Üretim faaliyetleri (baskı işleri, klasör, zarf, ataş, vb.) ise Basım İşletme Müdürlüğümüzce gerçekleştirilmektedir. İşletme'nin Teşekkül adına yaptığı programlı üretimler dışında, müşterilerin talepleri üzerine de üretim yapılmaktadır. Ayrıca, Yüksek Seçim Kurulu ile işbirliği yapılarak seçimlerde seçim malzemesinin üretim ve tedarik edilmesi ile il ve ilçe seçim kurullarına kadar ulaştırılması hizmeti de sunulmaktadır.

DMO, bu ve benzeri hizmetleriyle; kamu idarelerine satınalma, depolama, lojistik ve kalite kontrol alanlarında hizmet sunmaktadır. Gerektiğinde teknik şartname hazırlanması ve bu teknik şartnamelerin revizyonu ile numunelerin teknik şartnameye uygunluğunun incelenmesi gibi konularda da müşterisi olan kurum ve kuruluşlara teknik destek verilmektedir.

3.3. Organizasyon Yapısı

Devlet Malzeme Ofisinin organları Yönetim Kurulu ve Genel Müdürlüktür. DMO Genel Müdürlüğü, merkez ve taşra teşkilatından meydana gelmektedir.

3.3.1. Merkez Teşkilatı

Ana Hizmet Birimleri;

- I Nolu Satınalma Daire Başkanlığı,
- II Nolu Satınalma Daire Başkanlığı,
- III Nolu Satınalma Daire Başkanlığı,
- IV Nolu Satınalma Daire Başkanlığı,
- V Nolu Satınalma Daire Başkanlığı,
- I Nolu Operasyonel Süreçler Daire Başkanlığı,
- II Nolu Operasyonel Süreçler Daire Başkanlığı
- Tedarikçi ve Müşteri İlişkileri Daire Başkanlığı,
- Kalite Kontrol Daire Başkanlığı.

Danışma Denetim Birimleri;

- Teftiş Kurulu Başkanlığı,
- Hukuk Müşavirliği,
- Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı,
- İç Denetim Birimi Başkanlığı.

Yardımcı Hizmet Birimleri;

- İnsan Kaynakları Daire Başkanlığı,
- Muhasebe Daire Başkanlığı,
- Bilgi İşlem Daire Başkanlığı,
- Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı.

3.3.2. Taşra Teşkilatı

Bölge Müdürlükleri (7 adet);

- Bursa
- Elazığ
- Eskişehir
- Gaziantep
- İstanbul
- İzmir
- Trabzon

İrtibat Büroları (4 adet);

- Diyarbakır
- Erzurum
- Mersin
- Van

İşletme Müdürlüğü;

- Basım İşletme Müdürlüğü

Devlet Malzeme Ofisinin teşkilat yapısı Şema 2’de gösterilmiştir.

3.4. İnsan Kaynakları

Genel Müdürlüğümüz personelinin hizmete alınma, görev ve yetkileri, nitelikleri, atanma, ilerleme, yükselme, hak ve yükümlülükleriyle diğer özlük hakları *Kamu İktisadi Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi ve 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname* hükümlerine tâbidir.

Merkez ve taşra teşkilatımızda görevli personelin dağılımı aşağıdaki grafiklerde ve tabloda gösterilmiştir.

Tablo 4. Personelimizin Kurum İçindeki Dağılımı

	Kadrolu	Sözleşmeli	İşçi	Toplam
Merkez	72	495	5	572
Taşra	17	284	64	365
Toplam	89	779	69	937

3.5. Faaliyet Bilgileri

Genel Müdürlüğümüz, kamu kurum ve kuruluşları adına merkezi satınalma işlevini üstlenmekte, müşteri olan kurum ve kuruluşların mal ve hizmet ihtiyaçlarını merkezi olarak tedarik etmekte ve kendisine verilen görevlerin yerine getirilmesinde, genel olarak satınalma, üretim, pazarlama/satış, kalite kontrol, lojistik konularında faaliyet yürütmektedir.

3.5.1. Satınalma Faaliyetleri

Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü, Ana Statüsünün “Faaliyete konu mal ve hizmet grupları” başlıklı 6 ncı maddesinde belirtilen mal ve hizmetleri, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi ile ek 12 nci maddesi kapsamında saydamlığın, rekabetin, eşit muamelenin, güvenilirliğin, gizliliğin, kamuoyu denetiminin, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasının ve kaynakların verimli kullanılmasının sağlanması suretiyle, DMO mevzuatına (yönetmelikler, ticari şartnameler, tip sözleşmeler, protokoller vs.) göre müşteri kamu kurum ve kuruluşları adına tedarik etmektedir.

DMO, müşterilerinin ihtiyaçlarını aşağıdaki tedarik usulleri ile karşılamaktadır.

Katalog ürünleri ile tedarik; DMO ile müteşebbisler arasında belirli bir dönem için yapılan Açık Satışlara Ait Satınalma Sözleşmesi, Protokol ve Çerçeve Anlaşmalar gibi katalog sözleşmeleri kapsamında, diğer bir deyişle Katalogda, yer alan talep konusu ürünlerin, ihale/e-ihale yapılmak suretiyle veya Katalog Siparişi verilmek suretiyle temin edilmesidir.

Müteferrik tedarik; Müşteri taleplerindeki ürünlerin, stok ürünleri arasında bulunmadığı veya mevcudu olmadığı veya katalog ürünleri arasında yer almadığı hâllerde; DMO Satınalma Yönetmeliğinde belirtilen satınalma usulleri kullanılarak yapılacak ihale/e-ihaleler yoluyla veya diğer satınalma usulleri ile temin edilmesidir.

Stok ürünleri ile tedarik; Yapılacak ihale/e-ihaleler yoluyla, iç ve dış piyasadan, öncelikle yerinden ve ilk elden, toplu alımların sağladığı fiyat avantajlarından azami ölçüde yararlanılarak en ekonomik biçimde alımı yapılan ve stoklanan ürünlerden temin edilmesidir.

Bu tedarik yöntemleri kapsamında, **DMO Satınalma Yönetmeliğinde** belirtilen satınalma usulleri uygulanır. Bunlar;

- İhalelerin ilan edilmesi suretiyle bütün isteklilerin yazılı ve nihai tek teklif verebildiği **kapalı teklif usulü**,
- İlan edilen ihalede isteklilerin ilk tekliflerini yazılı olarak bildirip devamında tekliflerini sözlü olarak sürdürdükleri **açık teklif usulü**,
- Yönetmeliğin 21 inci maddesinde belirtilen şartların bulunması koşuluyla, isteklilere davet göndermek suretiyle kapalı veya açık teklif istenmesi yöntemiyle yapılan **belli istekliler arasında ihale usulü**,
- Yönetmeliğin 22 nci maddesinde belirtilen şartların bulunması koşuluyla, istekli ile DMO arasında fiyat görüşmeleri yapılması esasına dayanan **pazarlık usulü**,
- Satınalma ile ilgili personel tarafından, piyasa araştırması yapılmak suretiyle icra edilen, merkezde ilgili birim yetkilisinin, taşra teşkilatında müdürlerin onayı ile kesinleşen **mutemet eliyle alım usulü**,
- Yüklenicilere, DMO ile imzaladıkları açık satışlara ait satınalma sözleşmesi, protokol ve çerçeve anlaşma kapsamında belirlenmiş fiyatlardan ya da bu fiyatlar üzerinden pazarlık yapılarak anlaşılan fiyatlardan ilgili mal ve hizmetlere yönelik, DMO tarafından belirlenen parasal tutar, miktar gibi kısıtları aşmayan siparişlerin verildiği **katalog siparişi usulüdür**.

Bu satınalma usullerinden herhangi biri ya da tamamı elektronik ihale ile yapılabilmektedir.

Katalog, DMO'nun faaliyet konusuna giren mal veya hizmetler arasında yer alan ürünlerin teknik özellikleri ile fiyatlarının gösterildiği, belli süreler için karşılıklı olarak alım-satım taahhüdünü içeren;

- Ürün cinsi, teknik özellikler ve fiyat gibi unsurlar ile alıma ilişkin diğer şartları belirlemek üzere üretici, ithalatçı, genel dağıtıcı veya yetkili satıcı konumundaki isteklilerle DMO arasında imzalanan **açık satışlara ait satınalma sözleşmesine**,

- Ürüne özgü şartlar ile alıma ilişkin şartların belirlemek üzere üretici, ithalatçı veya genel dağıtıcı konumundaki isteklilerle DMO arasında imzalanan **protokole**,

- Müşterilerin belirli bir zaman aralığında tahakkuk edecek alımlarının fiyatı ile gerektiğinde öngörülen miktarlarını tespit etmek üzere isteklilerle DMO arasında imzalanan **çerçeve anlaşmaya**,

dayanan hizmettir.

Devlet Malzeme Ofisinin farklı özelliklere sahip ve farklı amaçlara hizmet eden 4 farklı katalog uygulaması mevcuttur.

- **Genel Katalog:** Piyasa araştırması ve pazarlık yöntemiyle tespit edilen ürünlerin teknik özellikleri ile fiyatlarının gösterildiği, şartları sağlayan tüm firmaların başvurabildiği, her ürün grubundan ürünlerin ülke çapında satışını sağlayan en kapsamlı katalog uygulamasıdır.
- **KOBİ Kataloğu:** KOBİ'lerin kamu alımlarındaki payının artırılması ve gelişiminin desteklenmesi amacıyla; KOSGEB'e kayıtlı mikro ve küçük işletmeler için çeşitli avantajlar içeren katalog uygulamasıdır.
- **Cazibe Merkezleri Kataloğu:** Bölgesel kalkınmanın desteklenmesi amacıyla; Cazibe Merkezleri Programı kapsamında bulunan illerde faaliyet gösteren üreticilere özel avantajlar içeren katalog uygulamasıdır.
- **Tekno Katalog:** Yeniliği, yerliliği, girişimciliği ve teknoloji transferini desteklemek amacıyla teknokentlerde faaliyet gösteren yerli üreticiler için oluşturulan katalog uygulamasıdır.

Ayrıca, Sağlık Bakanlığı ile bağlı kurum ve kuruluşların sağlık hizmetlerinin yürütülmesinde ihtiyaç duydukları ilaç ve tıbbi malzemeler katalog ve müteferrik ihalelerin yanında Sağlık Bakanlığı ile imzalanan Tedarik İşbirliği Protokolü kapsamında tedarikçilerle imzalanan çerçeve anlaşmalar ve e-ihaleler ile **Sağlık Market** üzerinden karşılanmaktadır.

31/12/2023 tarihi itibarıyla;

- Genel Katalogda 528 firma 19.193 ürün,
- KOBİ Kataloğunda 44 firma 3.471 ürün,
- Cazibe Merkezleri Kataloğunda 11 firma 1.988 ürün,
- Tekno Katalogda 103 firma 463 ürün,
- Sağlık Markette 887 firma 171.206 ürün,

yer almaktadır.

Tedarik usullerine göre alımlarımız bir önceki yıla karşılaştırmalı olarak Tablo 5'te gösterilmiştir.

Tablo 5. Alım Tutarlarının İhale ve Diğer Usullere Göre Dağılımı

Tedarik Usulü		2022		2023		
		Tutar (Bin ₺)	Oran %	Tutar (Bin ₺)	Oran %	
İhale Usulü	Çerçeve anlaşma ihaleleri	17.501.000	37,6%	32.456.399	46,1%	75,0%
	Müteferrik ihaleler	19.982.653	42,9%			
Katalog Siparişi		8.766.580	18,8%	17.419.891	24,8%	
Stok		304.742	0,7%	168.588	0,2%	
Toplam		46.554.975	100,0%	70.361.879	100,0%	

Tablo 5'te görüleceği üzere Genel Müdürlüğümüz alımlarında en fazla pay, çerçeve anlaşmalar kapsamında yapılan ihalelerde bulunmaktadır. Söz konusu ihalelerin tamamı elektronik ortamda gerçekleştirilmekte olup, bu e-ihaleler aracılığıyla Sağlık Market kapsamında ihtiyaç duyulan ürünler hızlı ve yüksek tasarruf oranları ile karşılanmaktadır. Katalog siparişi yönteminde ise katalog uygulamaları ve sağlık ürünleri kataloğunda yer alan ürünler üzerinden ilgili kurum ve kuruluşların ihtiyacı tedarik edilmektedir. Bu yöntemlerle karşılanamayan ihtiyaçlar ise müteferrik ihaleler veya stok yöntemi ile temin edilmektedir. Sonuç olarak rekabetçi ve şeffaf alım süreçleriyle 2023 yılında DMO alımlarının yaklaşık %75'i ihale süreçleriyle, kalan kısmı ise anlaşma sağlanan ürün fiyatları ve özellikleri üzerinden katalog siparişi ile tedarik edilmiştir.

Tedarik usullerine göre tedarikçi sayılarımıza ilişkin detaylar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 6. Tedarik Usullerine Göre Tedarikçi Sayıları

Yıllar	Katalog	Çerçeve Anlaşma (İhale)	Katalog Siparişi	Müteferrik	Toplam (*)
2021	1.075	529	1.073	561	1.516
2022	1.231	724	1.227	513	1.645
2023	1.298	756	1.296	443	1.738

*Bir firma birden fazla tedarik usulünde tedarikçi olarak yer aldığından, her bir tedarik usulündeki firma sayıları toplamı, toplam firma sayısından fazla olmaktadır.

**Firma sayıları ilgili yıl içerisinde ürün satışı gerçekleşen firmaları ifade etmektedir.

3.5.2. Satış Faaliyetleri ile Tedarikçi ve Müşteri İlişkileri

Genel Müdürlüğümüz satış faaliyetlerini, DMO Satış Yönetmeliği ve ilgili diğer mevzuata göre yürütmektedir.

Tedarik usullerine göre satışlarımız aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 7. Tedarik Usullerine Göre Satışlar

Tedarik Usulü		2022		2023	
		Tutar (Bin ₺)	Oran %	Tutar (Bin ₺)	Oran %
İhale Usulü	Çerçeve anlaşma ihaleleri	18.564.884	37,6%	33.471.599	46,1%
	Müteferrik ihaleler	21.197.396	42,9%	20.952.494	28,9%
			80,5%		75,0%
Katalog Siparişi		9.299.499	18,8%	17.964.766	24,8%
Stok		323.267	0,7%	173.861	0,2%
Toplam		49.385.046	100,0%	72.562.719	100,0%

Genel Müdürlüğümüz satışlarında en fazla pay, çerçeve anlaşmalar kapsamında yapılan ihaleler üzerinden gerçekleştirilen satışlarda bulunmaktadır. Bu e-ihaleler aracılığıyla Sağlık Market kapsamında ihtiyaç duyulan ürünler temin edilmekte ve Sağlık Bakanlığına bağlı kurum ve kuruluşlar ile üniversite hastanelerine satışı gerçekleştirilmektedir. Ayrıca, Katalog uygulamaları ve sağlık ürünleri kataloğunda yer alan ürünler üzerinden de ilgili kurum ve kuruluşların ihtiyacı tedarik edilmektedir. Bu yöntemlerle karşılanamayan ürünler ise müteferrik ihaleler veya stok yöntemi ile temin edilerek satışı gerçekleştirilmektedir.

2023 yılı satışlarının ürün grupları ve tedarik usulleri itibarıyla dağılımı verileri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 8. 2023 Yılı Satışlarının Ürün Grupları ve Tedarik Usulleri İtibarıyla Dağılımı

Sektörler	Katalog Siparişi (Bin ₺)	İhale Usulü		Stok (Bin ₺)	Toplam Satış Tutarı (Bin ₺)
		Müteferrik ihaleler (Bin ₺)	Çerçeve anlaşma ihaleleri (Bin ₺)		
Hastane Donanımı ve Tıbbi Cihaz	7.773.955	4.032.734	33.471.599		45.278.288
Araçlar	1.775.076	8.241.129			10.016.205
Akaryakıt		7.376.481			7.376.481
Bilişim Ürünü	4.498.405	995.227			5.493.632
Mobilya Ürünü	1.739.744	30.279			1.770.022
Dayanıklı Tüketim Ürünü	1.070.190	112.253			1.182.443
Akü Lastik	485.696	57.084			542.780
Temizlik Malzemesi ve Ekipmanı	392.219	28.456			420.675
Tekstil Ürünü	213.193	41.844			255.037
Kırtasiye Malzemesi	16.287	26.504		2	42.793
Diğer		10.503		173.859	184.362
Toplam	17.964.766	20.952.494	33.471.599	173.861	72.562.719

Tedarik usullerine göre satışı yapılan ürün sayıları ve müşteri dağılımlarına ilişkin veriler aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 9. Tedarik Usullerine Göre Ürün Sayıları

Yıllar	Katalog	Çerçeve Anlaşma (ihale)	Katalog Siparişi	Müteferrik	Stok	Toplam
2021	27.947	11.749	15.392	6.928	1.520	35.417
2022	34.306	17.368	14.078	4.638	615	36.611
2023	36.694	17.898	15.012	3.955	509	37.371

(*) Aynı ürün birden fazla tedarik yöntemiyle tedarik edildiğinden her bir tedarik usulündeki ürün sayısı toplamı, toplam tedarik edilen ürün sayısından fazla olmaktadır. Tablodaki ürün sayıları satışı gerçekleşen ürünlere aittir.

Tablo 10. Tedarik Usullerine Göre Müşteri Sayıları

Yıllar	Katalog	Çerçeve Anlaşma (İhale)	Katalog Siparişi	Müteferrik	Stok	Toplam
2021	7.747	995	7.538	1.258	887	8.193
2022	8.776	1.103	8.560	769	234	8.986
2023	9.403	1.062	9.240	929	328	9.648

(*) Bir müşteri birden fazla tedarik usulünde müşteri olarak bulunabildiğinden, her bir tedarik usulündeki müşteri sayısı toplamı, toplam müşteri sayısından fazla olmaktadır.

Bir önceki yıllarla karşılaştırmalı olarak bütçe türlerine göre müşteri sayıları ve satışların bütçe türlerine göre müşteri kurumlara dağılımlarına ilişkin veriler aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 11. Bütçe Türlerine Göre Müşteri Sayıları

BÜTÇE TÜRÜ	Yıl		Değişim
	2022	2023	
A) Merkezi Yönetim	6.670	7.212	%8,1
Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri	5.505	5.950	%8,1
Özel Bütçeli İdareler-Yüksek Öğretim Kurumları	585	612	%4,6
Özel Bütçeli Diğer İdareler	566	635	%12,2
Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlar	14	15	%7,1
B) Mahalli İdareler	1.356	1.387	%2,3
1) Belediyeler	1.103	1.101	-%0,2
a. Büyükşehir Belediyeleri	147	138	-%6,1
b. Belediyeler	855	857	%0,2
c. Belediyeye Bağlı İdareler	101	106	%5,0
2) İl Özel İdareleri	90	94	%4,4
3) Mahalli İdare Birlikleri	112	130	%16,1
4) Bağlı İdareler	50	62	%24,0
Mahalli İdare Şirketleri	50	62	%24,0
C) Sosyal Güvenlik Kurumları	156	159	%1,9
D) Kamu İktisadi Teşebbüsleri	327	345	%5,5
E) Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşları	444	510	%14,9
F) Diğer Müşteriler	33	35	%6,1
Toplam	8.986	9.648	%7,4

Tablo 12. Satışların Bütçe Türlerine Göre Müşteri Kurumlara Dağılımı

(Bin ₺)			
BÜTÇE TÜRÜ	2022	2023	Değişim
A) Merkezi Yönetim	42.673.707	61.093.890	%43,2
Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri	33.618.769	44.748.423	%33,1
Özel Bütçeli İdareler-Yüksek Öğretim Kurumları	7.585.977	14.007.529	%84,7
Özel Bütçeli Diğer İdareler	1.407.464	2.250.812	%59,9
Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlar	61.497	87.125	%41,7
B) Mahalli İdareler	5.920.563	9.504.196	%60,5
1) Belediyeler	5.009.412	8.103.702	%74,9
a. Büyükşehir Belediyeleri	2.352.150	3.563.298	%51,5
b. Belediyeler	2.164.468	3.786.473	%74,9
c. Belediyeye Bağlı İdareler	492.794	753.930	%53,0
2) İl Özel İdareleri	471.253	746.536	%58,4
3) Mahalli İdare Birlikleri	353.350	538.696	%52,5
4) Bağlı İdareler	84.762	115.263	%36,0
Mahalli İdare Şirketleri	84.762	115.263	%36,0
C) Sosyal Güvenlik Kurumları	71.938	330.814	%359,9
D) Kamu İktisadi Teşebbüsleri	439.833	1.093.732	%148,7
E) Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşları	250.583	405.596	%61,9
E) Diğer Müşteriler	28.423	134.493	%373,2
TOPLAM	49.385.046	72.562.719	%46,9

Elektronik satış kapsamında yapılan stok ve katalog satışları e-satış portalı üzerinden yürütülmektedir. Müşteriler; portal üzerinden ürünlere hızlı bir şekilde erişebilmekte, istenilen özellikteki ürünleri çeşitli arama kriterlerine göre sorgulayabilmekte, benzer nitelikteki ürünleri teknik özellikler ve fiyat yönünden mukayese edebilmekte, tercih edilen ürünleri sepete ekleyebilmekte ve elektronik sipariş verebilmektedir.

Onay verilen siparişler aynı gün içerisinde ilgili tedarikçiye sipariş geçilmekte ve işlemlerin daha hızlı yürütülmesi sağlanmaktadır. Tedarikçilerden alınan tutar indirimleri elektronik ortamda talepte bulunan müşterilere yansıtılmaktadır.

E-Satış portalı üzerinden, Sağlık Market hariç yaklaşık olarak 20 bin ürüne (stok ve katalog ürünleri) ulaşılabilmekte ve bu ürünlerin elektronik ortamda satışı yapılabilmektedir. Elektronik satış müşteri ve sipariş sayıları ile sipariş tutarları bir önceki yıllarla karşılaştırmalı olarak aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 13. e-Satış Müşteri, Sipariş Sayıları ve Sipariş Tutarları

	2022	2023	Değişim(%)
Müşteri Sayısı (Adet)	4.450	4.581	2,9%
Sipariş Sayısı (Adet)	19.352	36.430	88,2%
Sipariş Tutarı (Bin ₺)	4.901.039	9.632.205	96,5%

Elektronik satış sipariş tutarlarının tedarik usullerine göre dağılımı bir önceki yıllarla karşılaştırmalı olarak aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 14. Ürünler İtibarıyla e-İhale Sipariş Sayısı ve Tutarları

e-İhaleler	Sipariş Sayısı (Adet)	Sipariş Tutarı (₺)
İlaçlar	239.180	24.193.786.196
Nükleer Ürünler	13.174	142.623.062
Tıbbi Cihaz ve Sağlık Ürünleri	457.115	15.521.547.924
Toplam	709.469	39.857.957.182

3.5.3. Üretim Faaliyetleri

Genel Müdürlüğümüzün üretim yapan tek birimi olarak taşra teşkilatında yer alan Basım İşletme Müdürlüğü; kamu kurum ve kuruluşlarının her türlü baskı ve cilt işleri ile dosya, klasör, zarf, toplu iğne ve ataş ihtiyaçlarını karşılamak üzere faaliyet göstermektedir. İşletmede; Baskı Atölyesi, Cilt Atölyesi ve Klasör Atölyesi bulunmakta, atölyelerin dışında ataş makinesi gibi özel makinelerle de üretim yapılmaktadır. İşletme, müşteri talepleri doğrultusunda yapılan protokoller çerçevesinde siparişe göre basılı form, karton dosyalar ve muhtelif bilgisayar formları da üretmektedir.

Bütün vergi daireleri başkanlıklarında vergi tahsilatında kullanılan tahakkuk fişi, vergi dairesi alındısı, ödeme emri ile noterlik makbuzu trafik idari para cezası tutanağı, yıllık gelir ve kurumlar vergisi beyannameleri ve ekleri ile gümrüklerde kullanılan formlar işletmemizde üretilmektedir.

Basım İşletme Müdürlüğü üretim faaliyetleri; baskı, cilt ve klasör atölyelerinde yürütülmektedir.

Baskı Atölyesi

Dizgi ve Kalıp İşleri

İşletmemizde alınan siparişler için bilgisayar ortamında dizgileri ve montajları yapıldıktan sonra bağlı reproduksiyon bölümünde hazırlanan ofset kalıplarına aktarılıp baskı atölyesine gönderilmektedir.

Bu kapsamda, 2023 yılında 255.000 cm² elektronik dizgi yapılmış ve 2.125 adet ofset baskı kalıbı üretilmiştir.

Baskı İşleri

İşletmemiz baskı atölyesinde 2023 yılında ofset sistemli 4 adet tabaka, 1 adet ofset sistemli rotatif, 3 adet bilgisayar formu üreten ofset sistemli sürekli form baskı makinesi ile çok nüshalı baskılı/baskısız bilgisayar formlarının harmanlanmasında kullanılan 6 adet harman makinesi kullanılarak üretim yapılmıştır.

2023 yılında mevcut makineler ile 70x100 cm. ebadına göre 23.720.000 adet baskı gerçekleştirilmiştir.

Zarf İmal Makinesi

Zarf imal makinesi baskı atölyesi içerisinde yer almakta olup, üretimi gerçekleştirilen 36.680.000 adet zarfın tamamı Yüksek Seçim Kuruluna Başkanlığı'na ait filigranlı oy zarflarıdır.

Cilt Atölyesi

Baskı atölyesinde üretilen yarı mamul hâlindeki basılıların (Föy, Blok, Koçan, Defter, Karne vb.) mamul hâle getirilmesi işleri ile bilgisayar formlarının ambalajı bu atölyede yapılmaktadır.

Klasör Atölyesi

Klasör atölyemizde 2023 yılında 402.280 adet muhtelif boyutlarda mekanizmalı klasör, 33.250 adet PVC kaplamalı bağlı klasör ve 57.100 adet arşiv kutusu olmak üzere toplamda 492.630 adet üretim gerçekleştirilmiştir.

Devlet Malzeme Ofisi Basım İşletme Müdürlüğü'nün atölyeler itibarıyla üretim ve maliyet durumu bir önceki yıllara karşılaştırmalı olarak aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 15. Atölyeler İtibarıyla Üretim ve Maliyet Durumu

ATÖLYELER	Birim	2022		2023	
		Üretim Miktarı	Tutarı (₺)	Üretim Miktarı	Tutarı (₺)
Klasör Atölyesi					
Klasör + Arşiv Kutusu Üretimi	Adet	589.690	10.496.102,00	492.630	15.424.168,59
Baskı Atölyesi					
Matbua + Zarf Üretimi	m ²	19.634.020	42.048.102,06	19.462.376	81.720.831,41
Ataş	Kutu	60.000	107.658,00		
Toplam			52.651.862,06		97.145.000,00

2023 yılı üretim bilgileri bir önceki yıllla karşılaştırmalı olarak aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 16. Basım İşletme Müdürlüğü Üretim Bilgileri

Üretim Türü	Makine Adedi	Ölçü	2022	2023
Baskı Atölyesi				
Elektronik Dizgi	2	cm ²	208.250	255.000
Ofset Kalıbı	1	Adet	1.615	2.125
Baskı Makineleri				
T.Ofset	1	(70x100 cm.) Bin Adet	137	76
M.Ofset	1	"	523	76
N.Ofset	1	"	35	
S.Ofset	1	"	2.111	2.320
Tabaka Ofset Toplamı	4	"	2.806	2.473
Optiforma	1	"	6.266	7.150
Continuous Form	3	"	14.958	14.095
Rotatif Toplamı	4	"	21.224	21.246
Baskı Makineleri Toplamı	8	"	24.030	23.720
Zarf İmal Makinesi	1	Adet	37.124.000	36.680.000
Baskı Atölyesi Toplam Çalışma Saati		Saat	6.268	6.078
Cilt Atölyesi				
Föy		Bin Adet	29.991	47.691
Blok		Adet	333.585	314.383
Koçan		"	4.006	7.780
Defter		"	110	
Karne		"	2.000	
Sürekli Form		Bin Adet	84.060	74.305
Cilt Atölyesi Toplam Çalışma Saati		Saat	13.928	16.144
Klasör Atölyesi				
Mekanizmalı Dar Klasör	-	Adet	129.858	84.386
Mekanizmalı Geniş Klasör	-	"	378.857	317.894
Arşiv Kutusu	-	"	58.725	57.100
Bağlı Klasör (PVC Kaplamalı)	-	"	22.250	33.250
Klasör Üretim Toplamı	-	"	589.690	492.630
Ataş Makinesi		Bin Adet	6.000	
Klasör Atölyesi Toplam Çalışma Saati		Saat	4.674	3.699
Klasör İmal Makinesi	1	"	824	767
Taslak ve Kaplama Makinesi	2	"	1.660	1.519
Etiket Makinesi	1	"		
PVC Cep Kaynaklama Makinesi	1	"	826	746
Metal Bant Çakma Makinesi	1	"	769	667
Ataş Makinesi Çalışma Saati	1	Saat	595	

(*) Tablo sadece Basım İşletme Müdürlüğüne yapılan üretim bilgilerini içermekte olup, fason üretim bilgilerini içermemektedir.

3.5.4. Kalite Kontrol Faaliyetleri

Devlet Malzeme Ofisi kalite kontrol faaliyetlerini; kamu yararı gözetilerek, kamu kaynaklarının etkin ve verimli bir biçimde kullanılması, savurganlığın önlenmesi, malzemelerin standart ve kalitesinin azami ölçüde sağlanması ilkeleri doğrultusunda yürütmektedir.

Tablo 19'da gösterilen kalite kontrol faaliyetleri kapsamında yapılan, ara denetim, denetim ve tesellüme esas kabul muayeneleri kalite kontrol faaliyetlerimizin önemli bir bölümünü oluşturmaktadır.

Kamu kurum ve kuruluşlarının katalog kapsamındaki taleplerine binaen tedariki gerçekleştirilen malzemelerin (hastane malzemesi, büro mefruşatı, büro makineleri, bilişim, tekstil malzemeleri vb. ürün gruplarında yer alanlar) denetim işlemleri, ürünün tesliminde müşteri dairelerce yapılmaktadır. Ancak, bu malzemeler, gerekli görülen durumlarda, Genel Müdürlüğümüzce gerek üretim sırasında, gerek teslimattan önce ve gerekse teslimat sonrasında, tedarikçi firmalarca Ofisimize tevdi edilen ürün bilgi formu ve ilave özelliklere uygunluğu yönünden denetlenerek, müşteri dairelerin talep etmiş olduğu malzemenin öngörülen kalitede tam, sağlam ve çalışır şekilde teslim edilmesi sağlanmaktadır.

Satın alınan iş makineleri, üst yapı taşıtlar ve ihtiyaç sahibi kurumun isteğine bağlı olarak standart taşıtlar, teknik şartnamelerine ve sipariş şartlarında belirtilen özelliklerine uygunluğu ve üst yapı fonksiyonları yönünden denenmek ve test edilmek suretiyle kabul muayene işlemleri yapılmaktadır.

İmalat süreci gerektiren alımlarda geri dönüşü olmayan hataların ortaya çıkmasını önlemek, imalat tamamlandıktan sonra teslim süresinde gecikmelere yol açmamak ve hataların zamanında giderilmesini sağlamak amacıyla imalat tamamlandıktan sonra kontrol imkânı olmayan durumlar için malın ihale dokümanında belirtilen nitelik, nicelik, kalite ve özelliklere uygun olarak üretilip üretilmediğinin tespiti için de ara denetim yapılmaktadır.

İhtiyaç sahibi kurumlardan gelen talepler doğrultusunda şikâyetler yerinde incelenerek durum tespiti yapılmaktadır.

Kataloğa veya stoklara alınması düşünülen ürün gruplarına ilişkin günün şartlarına ve gelişen teknolojiye göre teknik değerlendirme yapılmakta ve önerilerde bulunmaktadır.

Ürün bilgi formu değişiklikleri ile ilgili görüş bildirilerek ürün kalitesinin artırılması sağlanmaktadır.

Mevcut literatür (ilgili mevzuat, standartlar vb.), piyasa üretimleri ve gelişen teknolojiler takip edilerek DMO teknik şartnameleri hazırlanmakta ve gerektiğinde günün şartlarına göre revize edilmektedir. Ayrıca, kalite kontrol birimlerimizce hazırlanıp kurumsal internet sitemizde yayınlanan üst yapı taşıtlar ve iş makineleri teknik şartnamelerinden kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili firmalar yararlanabilmektedir.

2023 yılı kalite kontrol faaliyetlerine ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 17. 2023 Yılı Kalite Kontrol Faaliyetlerine İlişkin Bilgiler

Malzeme Grupları	Muayene Bilgileri					Kontrol Çalışmaları		Teknik Şartname Çalışmaları	
	Parti Rapor Sayısı	Malzeme Çeşidi	Ret	Kabul	Ret Oranı	Teklif İnceleme Sayısı	Ara Denetim Sayısı	Yeni Şartname Hazırlama	Revizyon
Kâğıt-Karton-Kırtasiye Malzemeleri	31	31	2	29	6,5%	6			
Temizlik Malzemesi (Katalog Malzemeleri)	209	209	48	161	23,0%	46			
Tekstil Malzemesi (Katalog Malzemeleri)	13	13		13	0,0%				
Büro Malz. ve Mak. (Katalog Malzemeleri)	2.246	3.755	66	3.689	1,8%	18			
Büro Mef. ve Hast. Malz. (Katalog Malzemeleri)	4.025	16.451	487	15.964	3,0%	23			
Nakil Vasıtaları	1.437	3.627	188	3.439	5,2%	97	2		1
Toplam	7.961	24.086	791	23.295	3,3%	190	2	0	1

Tablonun tetkikinden de görüleceği üzere;

- Kâğıt-karton-kırtasiye malzemesi, temizlik malzemesi, tekstil malzemesi, büro makine ve malzemesi, büro mefruşatı ve hastane malzemeleri ve nakil vasıtaları ile ilgili olarak 24.086 malzeme çeşidi için 7.961 adet muayene raporu düzenlenmiştir.

3.5.5. 2023 Yılında Yürütülen Önemli Çalışmalar

Genel Müdürlüğümüzün yürüttüğü temel faaliyetlerinin yanında, 11. Kalkınma Planı, Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programları ve Orta Vadeli Planlar gibi makro politika belgelerinde Genel Müdürlüğümüz sorumluluğuna verilmiş eylemler ile 2020-2024 Dönemi Stratejik Planı'nda yer alan amaç ve hedefler doğrultusunda 2023 yılında yürütülen önemli çalışmalara aşağıda yer verilmiştir.

Topulaştırılmış Alım Yaklaşımının Hayata Geçirilmesi

Sağlık Market

Sağlık Bakanlığı ile bağlı kurum ve kuruluşların sağlık hizmetlerinin yürütülmesinde ihtiyaç duydukları ilaç ve tıbbi malzemelerin, kaynakların etkin, verimli ve daha hızlı bir şekilde Genel Müdürlüğümüz aracılığıyla temin edilmesi amacıyla, 19/01/2018 tarihinde Sağlık Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığı himayelerinde Genel Müdürlüğümüz arasında "Tedarik İşbirliği Protokolü" imzalanmıştır.

İşbirliği Protokolü kapsamında, Sağlık Bakanlığının ihtiyaç duyduğu ilaç ve tıbbi malzemenin, çerçeve anlaşma imzalanan tedarikçiler arasında elektronik ihaleler yapılmak suretiyle gerçekleştirilmesi amacıyla "Sağlık Market" uygulaması çalışmaları başlatılmıştır.

Bu çerçevede;

- Hızlı bir satın alma modeli ile kesintisiz sağlık hizmeti sunumuna katkı sağlamak,
- Toplu alımlar yapılması yerine sık sık alımlar yaparak sağlık tesislerindeki stoklama süresini kısaltmak,

- Tedarikçilere daha kısa sürede ödeme yapılarak borçluluk vadesini kısaltmak,
- Benzer ihtiyaçlar için ortaya çıkan yöntem ve fiyat farklılıklarını ortadan kaldırmak suretiyle bütçe tasarrufu sağlamak,
- Aynı ihtiyacı karşılayacak olan ürünler için kalite standardı oluşturabilmesini sağlamak,
- Sağlık tesislerinde söz konusu süreçlerde görevli personelin daha etkin ve verimli şekilde istihdam edilmesini sağlamak,

hedeflenmiştir.

Tedarik İşbirliği Protokolü kapsamında çalışmalarına başlanan Sağlık Market uygulaması, ilk etapta tıbbi malzemeler için **12/10/2018** tarihinde hayata geçirilmiştir.

Ayrıca Sağlık Market; tüm prosedür ve süreçleri ile kamunun yenilikçi ve gelişen yapıdaki iki farklı kurumun ortak akıl ile tamamen elektronik ortamda yürüttükleri bir uygulamadır. Her alım döneminde önemli tasarruflar sağlanması beklenen Sağlık Market'in yazılım altyapısı ise iki kurumun öz kaynaklarıyla kendi mühendislerince entegre bir ortamda geliştirilmiştir.

COVID-19 aşısı başta olmak üzere çeşitli aşılar, çeşitli ilaçlar, tanı kitleri gibi çeşitli ürünlerin de temini DMO aracılığıyla yapılmıştır.

Sağlık Bakanlığına bağlı tüm hastaneler ile üniversitelerin Sağlık Markete dahil edilme süreci tamamlanmıştır. Böylece, Türkiye'de ilk defa bütün sağlık birimleri, araştırma hastaneleri, üniversite hastaneleri ve Sağlık Bakanlığına bağlı toplamda 1000'den fazla hastane standart kurallarla, aynı şartname ile elektronik süreçlerin işletildiği şeffaf, hesap verilebilir bir ortamda ve elektronik ihalelerin temelini oluşturduğu bir sistemde satın alma yapabilmektedir.

Sağlık Bakanlığı ile yürütülen işbirliği kapsamında Detaylı İlaç Fiyat Listesinde yer alan ilaçların tamamı Sağlık Market sistemine alınmış olup, Sağlık Bakanlığınca talep edilen ürünlerin %95' i karşılanmaya başlanmıştır.

Ayrıca, firmaların kamuya tedarik etmiş olduğu ilaç ve tıbbi malzemelerin ödemeleri düzenli hale getirilerek özellikle sağlık alanındaki alımlarda ödeme disiplinine katkı sağlanmıştır. Sağlanan bu ödeme disiplini ile ödeme vadeleri 90 gün olarak standart hale getirilmiş böylelikle sektörde yer alan firmalar, mali riskleri minimize edilerek tedarik hizmetlerini artırmaları için gerekli yatırımları yapabilmeleri yönünde cesaretlendirilmiştir.

Yapılan bu düzenlemelerle piyasa rahatlatılarak satınalma fiyatlarına olumlu yansımalarıyla beraber sağlık alımlarında çok önemli oranlarda tasarruf elde edilmiştir.

Tedarikçilerimizin, ülke genelinde hastanelerin talep düzeylerini daha rahat ölçerek pazarlama, üretim, dağıtım ve stok politikalarını daha sağlıklı belirleyebilecekleri; şartnamelerin yerli üreticiler için referans konumunda olması nedeniyle kendilerini geliştirerek belli bir üretim kalitesine ulaşmaları sonucunda ihraç ettikleri ürünlerde gerek ülke gerek marka imajlarını olumlu etkilemesini sağlayan sistem hedefine yönelik çalışmalar sürdürülmektedir.

Akaryakıt Alımları

Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü, Merkezi Satınalma Kurumu olarak 5018 sayılı Kanun kapsamındaki kamu kurum ve kuruluşlarının ihtiyacı olan akaryakıtın tedariki amacı ile Finansal Aracılık Hizmeti faaliyetine başlamıştır. Bu sayede, merkezi alımların sağlayacağı avantajlardan azami ölçüde yararlanılması ve yüksek

düzyeyde tasarruf sağlanmasının yanı sıra; kamu kurumlarına kaliteli, hızlı ve standart bir hizmet verilmesi amaçlanmaktadır.

Akaryakıt tedarikine ilişkin Finansal Aracılık Hizmeti ile;

- Kamu kurum ve kuruluşlarının merkezi alımları ile sağlanacak indirimlerden azami ölçüde faydalanması,
- Kamu alımlarında tasarruf sağlanması,
- İşlemlerin tek bir sistemden yürütülmesi ile sürecin şeffaf, basit ve tüm kurumların faydalanabileceği şekilde standardize edilmesi,
- Hızlı ihale ve tedarik süreçleri ile kamu hizmetlerinin aksatılmadan yürütülmesine katkı sağlanması,
- Kurumların tedarik, faturalama ve ödeme süreçlerinin kolaylaşması ile iş yükünün azaltılması,

hedeflenmiştir.

Bu çerçevede, "DMO Akaryakıt Alımına Ait Ticari Şartname ve Ekleri ile DMO Akaryakıt Alımına Ait Teknik Şartname" hazırlanarak yürürlüğe konulmuş olup, 2020 yılından itibaren kamu kurum ve kuruluşlarının ihtiyacı olan akaryakıtın tedarikine başlanılmıştır.

Diğer taraftan, Devlet Malzeme Ofisi'nin finansal aracılık hizmeti kapsamında kamu kurum ve kuruluşlarının akaryakıt tedarik süreçlerini elektronik ortamda yönetebilecekleri **Kamu Akaryakıt Taşı Otomasyon Sistemi (KamuTOS)** devreye alınmıştır.

Kamu kurum ve kuruluşlarının ihtiyacı olan akaryakıtın toplu olarak tedariki amacı ile yapılan ihale sonucunda akaryakıt pompa satış fiyatı üzerinden %11,37'lik indirim alınarak bu oranda tasarruf sağlanmıştır. 16/12/2021 tarihinden itibaren ise bu oran %15,28 olarak uygulanmıştır.

Öte yandan; 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununa, 15/04/2022 tarihli ve 31810 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 7394 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 19 uncu maddesi ile "Ek fiyat farkı veya sözleşmelerin feshi"ni düzenleyen Geçici 6'ncı madde eklenmiş ve bu maddenin uygulanmasına ilişkin esaslar, 13/05/2022 tarih ve 31834 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5546 Karar Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulmuştur.

Bu kapsamda, yüklenici firma tarafından sözleşmenin feshi için yapılan başvuru uygun görülmüş olup, yeniden yapılan ihale sonucunda yeni indirim oranı %4,16 olarak gerçekleşmiştir.

Genel Müdürlüğümüzün 2020 yılından itibaren finansal aracılık hizmeti kapsamında, KamuTOS (Kamu Akaryakıt Taşı Otomasyon Sistemi) üzerinden karşılanan ve 120.000'den fazla aktif taşıta ulaşılan akaryakıt tedarikinde; yapılan ihale sonucunda Petrol Ofisi A.Ş. ile 3 yıllık imzalanan bu sözleşme kapsamında toplam indirim oranı %5,45 olarak gerçekleşmiştir. Elde edilen toplam indirim oranının %4'ünün Kamu kurum ve kuruluşlarına yansıtılmasına ve %1,45'inin Akaryakıt Finansal Aracılık Bedeli olarak belirlenmesine karar verilmiştir.

Kamu kurum ve kuruluşlarının ihtiyacı olan akaryakıtın tedariki amacıyla verilen finansal aracılık hizmeti kapsamında; **2023 yılı eylül ayında** yapılan ve 3 yıllık dönemi kapsayan ihalede yer alan 6 aylık dönemlerde uygulanacak indirim oranı hesaplama parametresine göre indirim oranı güncellenmiştir. Bu çerçevede 16 Şubat 2024 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere; akaryakıt indirim oranının, pompa fiyatları üzerinden %4 yerine **%4,86** olarak uygulanacağı kamuoyuna duyurulmuştur.

Kamu kurum ve kuruluşları müşteri e-üyeliklerine giriş yaparak erişebilecekleri KamuTOS uygulaması ile ana sayfadan akaryakıt tüketim bilgileri özet raporlarını, Filo Yönetimi sekmesinden kayıtlı taşıt bilgilerini, Raporlar sekmesinden akaryakıt tüketim bilgisi raporlarını görüntüleyebilmektedir.

Bugüne kadar yaklaşık 19 Milyar TL'lik alım ve 1.3 milyar TL'lik pompa fiyatı üzerinden tasarruf sağlanmış olup, aktif olarak yaklaşık 139 bin taşıt yakıt alabilmektedir.

Gelinen aşamada sistemde kayıtlı taşıt sayısı her geçen gün artmakta ve giderek artan bir tasarruf çıktısı ortaya çıkmaktadır.

Tekno Katalog

11. Kalkınma Planı'nda, **“322.12. Devlet Malzeme Ofisi tarafından yürütülmekte olan Tekno Katalog uygulaması geliştirilecek ve kataloğa giren ürünlere ilave destekler sağlanacaktır.”** şeklinde politika tedbirine yer verilmiştir.

Kamu alımları yoluyla; yeniliği, yerliliği, girişimciliği, teknoloji transferini destekleyen ve girişimcileri satış odağında bir araya getiren Tekno Katalog Platformunun geliştirilmesi ile girişimcilerin ticarileşme ve markalaşma süreçlerine katkı sağlanması, kataloğa giren ürünler için mevcut teşvik modellerinin entegrasyonunun sağlanması, yeni teşvik modelleri ve destek mekanizmalarının geliştirilmesi, “Yerli ve Milli Ürünler” lehine farkındalık oluşturulması, ihracatı destekleyecek bir kamu alım sistemi oluşturulması amaçlanmaktadır.

Bu kapsamda, teknokentlerde ve üniversitelerde tanıtım toplantıları düzenlenmiş ve girişimcilere çeşitli eğitimler verilmiştir. Ayrıca, Siber Güvenlik Kümelenmesi işbirliği kapsamında kümelenme firmalarına yönelik tanıtım ve eğitim faaliyetlerine devam edilmiştir.

Öte yandan, Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi, Savunma Sanayii Başkanlığı, Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Kamu İhale Kurumu gibi kurum ve kuruluşların yer aldığı “Kamuda Yerli Milli Siber Güvenlik Ürünlerinin Yaygınlaştırılması” çalışma grubunda yürütülen çalışmalara katılım sağlanmıştır.

12. Kalkınma Planı'nda ise **“561.6. Teknogirişimciler tarafından oluşturulan ürünlerin DMO Bünyesindeki Tekno Katalog platformu gibi araçlarla entegrasyonunu sağlayarak bu ürünlerin ticarileşme ve markalaşma süreçleri hızlandırılacaktır.”** şeklinde politika tedbirine yer verilmiş olup, ilerleyen dönemde çalışmalar sürdürülecektir.

Yerli COVID-19 Aşısı TURKOVAC'a DMO Aracılığıyla Alım Garantisi Sağlanması

İlaç, aşı, medikal malzeme başta olmak üzere sağlık alanında ve ülkemizin kalkınmasına katkı sağlayacak ileri teknoloji yatırımlarına DMO tarafından alım garantisi sağlanması amaçlanmaktadır.

Yerli ve milli ürünlerin kamu alımları yoluyla desteklenmesi kapsamında yerli COVID-19 aşısı TURKOVAC'a 30 Milyon dozluk alım garantisi sağlanmış olup, aşılardan teslimat süreçleri aşamalı olarak devam etmektedir.

Kamu Kaynakları ile Üretilen Ürünlerin DMO Üzerinden Temini

Türkiye'nin merkezi satın alma kurumu Devlet Malzeme Ofisi (DMO) kamu kurum ve kuruluşlarının ihtiyaçlarını büyük ölçüde iç piyasadan tedarik ederek yerli üretime katkıda bulunmakta olup, DMO'nun satışa

sunduğu ürünler arasında kamu kurum ve kuruluşlarının ürünleri de yer almaktadır. Böylece DMO kamudan alıp yine kamuya satış yaparak kamu bütçesine önemli bir tasarruf sağlamakla birlikte kamu kurumlarının ürettiği ürünlerin ticarileşmesine de yardımcı olmaktadır.

Bu kapsamda; Eti Maden'in Boron doğal mineralli temizlik ürünleri, 12 çadır çeşidi ile Kızılay çadırları, Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu (TENMAK) tarafından üretilen radyofarmasötikler, Askerî Elektronik Sanayi A.Ş. (ASELSAN), Hava Elektronik Sanayii A.Ş. (HAVELSAN) ve ULAK Haberleşme A.Ş. tarafından üretilen çeşitli ürünler DMO e-satış portalı üzerinden satışa sunulmaktadır.

Yerli Otomobil

27/12/2019 tarihli ve 30991 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 1945 sayılı Cumhurbaşkanı Kararının alım garantisi uygulamasını düzenleyen 7. maddesinde DMO tarafından 31/12/2035 tarihine kadar kademeli olarak 30 bin adet elektrikli otomobil alınacağı belirtilmektedir.

DMO ile Türkiye'nin Otomobili Girişim Grubu Sanayi ve Ticaret A.Ş. (T.O.G.G.) arasında 17 Mart 2020 tarihinde bir protokol imzalanmıştır. İlk alım 2023 yılında "C-SUV" modelinden **500 adet** olmak üzere 2035 yılı sonunda: **9.500 adet C-SUV, 15.750 adet C-Sedan ve 4.750 adet C-MPV/VAN** modellerinden toplam **30.000 adet** elektrikli otomobil alınması öngörülmüştür.

2023 yılı için kamu alım garantisi verilen 500 adet elektrikli aracın tedarik ve teslim süreçleri tamamlanmıştır. Bu alanda kamuda uygulanan tek satınalma süreci DMO tarafından yürütülmekte, hedefler ve yerli araç üretim kapasitesi doğrultusunda kademeli olarak gerçekleştirilmektedir.

Dijital Dönüşüm Çalışmaları

Toplu ve merkezi alımların etkinliğinin artırılması için tüm süreçlerin şeffaf ve dijital bir altyapı üzerinde yönetilmesi ve bu kapsamda robotik otomasyon sistemleri, tematik arama motorları ve büyük veri başta olmak üzere dijital imkanlardan faydalanılarak e-işlemlerin yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar sürdürülmektedir.

Faturalama süreçleri 2022 yılında tekrar düzenlenerek robotlara sadece ödeme oluru ve 157 hesaba atma işlemi verilmiş, müşteri faturası kesme işlemi ise yazılım ile çözülmüştür. 2023 yılında bu defa söz konusu işlemler geliştirilen yeni yazılım ile yapılarak robotlar devre dışı bırakılmış ve bu suretle lisans yenilemesi yapılmayarak tasarruf sağlanmıştır.

İlgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği çalışmaları yürütülerek entegrasyon çalışmaları hayata geçirilerek ve tedarik süreçlerinin hızlanması sağlanmıştır.

Tedarikçi Portalı projesi firmaların kullanımına açılarak sipariş takibi ile anlaşma detaylarına erişim imkânı getirilmiştir. Ayrıca anlaşma ve sözleşme yönetimi işlemleri (Sipariş, ödeme, fatura, kesinti makbuzları, teminat, anlaşma, temsilci bilgileri, ortaklık yapısı vb.) firmaların kullanımına sunulmaya başlanmıştır. Bu çerçevede üst yapıllı araç satışı yapan firmaların "Muayene Hazır Bildirimi" ile tüm firmaların "Anlaşmadan Ürün Çıkarma" başvuruları portal üzerinden alınmaya başlanmıştır.

Online katalog projesi olarak başlayan ve sözleşme yönetimini de içerecek şekilde kapsamı genişletilerek katalog başvuru süreçlerinin elektronik ortamda alınmasını içeren Tedarikçi Portalı projesi kapsamında katalog

başvuru süreçleri ile sözleşme yönetimi süreçlerinin online olarak yürütülebilmesi için yazılım geliştirilmiş, ilgili sayfalar tasarlanmış ve test aşamasına geçilmiştir.

Müşteri kurumların akaryakıt talepleri ile ilgili bildirimlerinin e-posta ve telefon ile iletilmesi nedeniyle yaşanan sorunlar, "Akaryakıt Talep Bildirimleri" uygulaması geliştirilerek çözüme kavuşturulmuştur. Bu sayede raporlama sağlanmış ve iletişimde yaşanan aksaklıklar giderilmiştir.

Ziraat Bankası ve Vakıflar Bankası ile web servisler geliştirilerek "Banka Entegrasyonu" uygulaması daha efektif hale getirilmiş ve birimlerin iş yükü hafifletilmiştir.

Ayrıca "Banka Entegrasyonu" uygulamasında çoklu fatura yatırılmasına ilişkin geliştirme yapılarak I Nolu Operasyonel Süreçler Daire Başkanlığı'nın manuel yapılan eşleştirme işlemleri otomasyona çevrilmiştir.

DMO e-fatura izleme ve kontrol uygulaması devreye alınmıştır.

Kamu İhale Kurumu web servisi ile İKN (ihale kayıt no) alınması süreçleri otomasyona bağlanmış ve bu sayede Sağlık Market kapsamında yapılan elektronik ihaleler için personel tarafından yaklaşık 20 günde alınabilecek 8000 İKN, bu servis aracılığıyla 2 saat içerisinde alınmıştır.

"Yasaklılık Yönetimi" uygulaması geliştirilmiş olup, uygulamada hazırlanan ara yüzler aracılığıyla ile Ürün/Şartname/Anlaşma/Firma yasaklama işlemleri yapılmaktadır. Bu sayede listeler üzerinde tutulan bilgilerin sistem üzerinden tutulması sağlanarak ihale daveti gönderilmemesi ve satın alma yapılmasının engellenmesi gibi kontroller uygulama üzerinden yapılabilmektedir.

Muhasebat Genel Müdürlüğü ile yürütülen çalışmalar neticesinde web servisler hazırlanmış olup testleri tamamlanmıştır. Genel Bütçeli Kurumların katalog siparişlerinin otomasyona bağlanması sürecinin önemli bir kısmı tamamlanmıştır.

Sağlık Market Doğrudan Sipariş kapsamında set ürünlere ilişkin geliştirme tamamlanarak SM ürün gamı genişletilmiştir.

"Sağlık Market sipariş iptali" geliştirmesi yapılarak II Nolu Operasyonel Süreçler Daire Başkanlığı'nın iş yükü ve beşeri hata riski azaltılmıştır.

Kurumsal Kaynak Planlama uygulamasında;

- Sayıştay Başkanlığınca talep edilen Yevmiye Raporu hazırlanmış,
- Banka entegrasyonu ile alınan tahsilatların müşteriler ve tedarikçiler için ayrılması sağlanmış,
- Teminatların uygulama üzerinden takibi imkanı getirilmiştir.

Bilgi teknolojileri alt yapısının idamesi ve güçlendirilmesi için;

- Personel ihtiyacı kapsamında masaüstü ve taşınabilir bilgisayar temin edilmiş,
- Veri merkezi için kesintisiz güç kaynağı yenilenmesi yapılmış,
- Gerekli lisans yenilemeleri yapılarak siber güvenlik alt yapısı güçlendirilmiş,
- Taşra teşkilatlarının ağ alt yapısının kritik bileşenleri yenilenmiştir.

Üst Politika Belgeleri ve Önemli Mevzuat Değişiklik Çalışmaları

On Birinci Kalkınma Planı ve 2023 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı

On Birinci Kalkınma Planı 23/07/2019 tarihli ve 30840 mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmış olup, Genel Müdürlüğümüzün sorumlu ve ilişkili kuruluş olarak yer aldığı politika ve tedbirler;

- **322.12. Devlet Malzeme Ofisi tarafından yürütülmekte olan Tekno Katalog uygulaması geliştirilecek ve kataloğa giren ürünlere ilave destekler sağlanacaktır.**
- **377.3. DMO’nun tedarik ettiği makine ve teçhizat ürünlerinde yerli ürünlerin payı artırılabacaktır.**
- **260.5.** Kamu yatırım harcamalarında tasarruf sağlamak üzere kamu ihale ve sözleşme süreçleri iyileştirilerek rekabet artırılabacaktır.
- **260.6.** Taşıt Kanunu, taşıt yönetiminde etkinlik ve verimliliği gözeterek şekilde güncellenecektir.
- **587.2.** Sağlık market çalışmaları kapsamında, sağlık tesislerinde özellikle sık tüketilen ve temininde güçlük yaşanan malzeme gruplarında alternatif alım yöntemleri ile edinme maliyetleri düşürülecektir.

şeklindedir.

On Birinci Kalkınma Planı çerçevesinde hazırlanan **2023 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı**, 25/10/2022 tarihli ve 31994 mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır. 2023 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı’nda yukarıda yer alan politika tedbirlerinden 587.2 no.lu tedbir çerçevesinde DMO ile ilgili olarak Sağlık Bakanlığı sorumluluğunda;

- Sağlık market kapsamında DMO Tedarik İşbirliği Protokolü çerçevesinde sağlık tesislerinin tüm ilaç, tıbbi sarf ve laboratuvar sarf malzemelerinin temin edilmesi çalışmaları yürütülecektir.
- Sağlık Market uygulaması kapsamında e-tedarik sisteminin geliştirilmesi ve temin edilmesine karar verilen ürünlerde DMO’dan alım zorunluluğunun getirilmesi sağlanacaktır.

faaliyetlerine yer verilmiştir.

On İkinci Kalkınma Planı ve 2024 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı

On İkinci Kalkınma Planı 01/11/2023 tarihli ve 32356 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanmış olup, Genel Müdürlüğümüzün sorumlu ve ilişkili kuruluş olarak yer aldığı politika ve tedbirler;

- **Tedbir 397.7.** Kamu alımlarına yönelik harcamaların rasyonelleştirilmesi anlayışıyla tasarruf odaklı merkezi kamu alım politikaları, kapsamı genişletilerek sürdürülecektir.
- **Tedbir 397.8.** Kamu taşıtlarının kullanımı ihtiyaç analizleri çerçevesinde sistematik olarak gözden geçirilecek, taşıt ihtiyaçları öncelikle geçici tahsisle ya da ihtiyaç fazlası taşıtların devri suretiyle karşılanacak ve yeni taşıt edinimlerinde ekonomiklik gözetilerek yerli üretim ile çevreci araçlara öncelik verilecektir.
- **Tedbir 411.6.** Devlet Malzeme Ofisi ile birlikte “Sağlık Market” uygulamasının kapsamı genişletilerek ilaç ve tıbbi malzeme tedarik zinciri daha da güçlendirilecektir.
- **Tedbir 561.6.** Teknogirişimciler tarafından oluşturulan ürünlerin DMO Bünyesindeki Tekno Katalog platformu gibi araçlarla entegrasyonunu sağlayarak bu ürünlerin ticarileşme ve markalaşma süreçleri hızlandırılacaktır.

şeklindedir.

On İkinci Kalkınma Planı çerçevesinde hazırlanan 2024 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı, 25/10/2023 tarihli ve 32350 mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmış olup, yukarıda yer alan politika ve tedbirler kapsamında DMO ile ilgili olarak;

- Kamuda sık kullanılan ve merkezi olarak tedarikinde kamu faydası yüksek olan ürünler tespit edilecektir.
- DMO ile Türkiye’nin Otomobili Girişim Grubu Sanayi ve Ticaret AŞ arasında imzalanan protokol kapsamında alınacak yerli elektrikli araçlar kamu kurum ve kuruluşlarının ihtiyaçları doğrultusunda tahsis edilecektir.
- DMO Tedarik İşbirliği Protokolünün kapsamı daha fazla ürün içerecek şekilde genişletilecektir.
- Tekno Katalog Platformu; girişimcilerin kamu alımları yoluyla ticarileşmesinin sağlanması amacıyla yüksek teknoloji ve yenilik, ekosistem, girişimcilik odaklarında geliştirilecektir.
- Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde faaliyet gösteren teknoloji şirketlerine yönelik tanıtım ve eğitim faaliyetlerine devam edilecektir.

faaliyetlerine yer verilmiş olup, bu faaliyetlere ilişkin gerçekleşme durumları çeyrekler halinde **Cumhurbaşkanlığı Plan Program İzleme Değerlendirme Sistemi (CPPİDS)** üzerinden Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı’na gönderilecektir.

Orta Vadeli Program (2023-2025)

Orta Vadeli Program (2023-2025) 04/09/2022 tarihli ve 31943 mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmış olup, Genel Müdürlüğümüz ile ilgili olarak “**III. MAKROEKONOMİK POLİTİKALAR - 7.Kamu Maliyesi**” bölümünde yer alan politika ve tedbirlerde, “**23.Devlet Malzeme Ofisi ile birlikte Sağlık Market Uygulamasının kapsamı genişletilerek ilaç ve medikal malzeme tedarik zinciri daha da güçlendirilecektir.**” tedbirine yer verilmiştir.

Ayrıca Genel Müdürlüğümüz ile ilgili olarak;

- “III. MAKROEKONOMİK POLİTİKALAR - 7.Kamu Maliyesi” bölümünde yer alan politika ve tedbirlerde “**7. Taşıt bazlı masraf yönetim modeli başta olmak üzere Kamu Filo Yönetim Sisteminin uygulama modelleri kamu idarelerine yaygınlaştırılacaktır.**” ve “**14. KİT’ler; karlılık ve verimlilik esasıyla piyasa şartlarını da dikkate alarak makroekonomik, sektörel ve sosyal politikalar uyumlu şekilde faaliyetlerini sürdürecektir.**”,

politika ve tedbirlerine yer verilmiştir.

Orta Vadeli Program (2024-2026)

Orta Vadeli Program (2024-2026) 06/09/2023 tarihli ve 32301 mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmış olup, Genel Müdürlüğümüz ile ilgili olarak;

“III.MAKROEKONOMİK HEDEFLER VE POLİTİKALAR-1. Büyüme” bölümünde;

- “5. Kamu alımlarında şartname aşamasından başlayarak yerliliği engelleyen teknik kriterler ve finansal yükler gözden geçirilecek, kamu alımlarında yeknesaklık sağlanacak ve öngörülebilirlik artırılabilecektir.”
- “**20. Stratejik alanlarda özel sektörden, üniversitelerden ve kamudan tüm paydaşların güçlerini birleştireceği TOGG ve TURKOVAC modeli benzeri ulusal girişimler oluşturulacak ve tasarım,**

üretim ve ticarileşme faaliyetleri teşvik edilecektir.”

“III.MAKROEKONOMİK HEDEFLER VE POLİTİKALAR – 6.Kamu Maliyesi” bölümünde;

- **“9. Kamu alımlarına yönelik harcamaların rasyonelleştirilmesi anlayışıyla tasarruf odaklı merkezi kamu alım politikaları, kapsamı genişletilerek sürdürülecektir.”**
- “26. KİT’lerin faaliyetlerini makroekonomik, sektörel, sosyal politikalarla uyum içerisinde ve kamu maliyesinde sürdürülebilirliği destekleyen bir anlayışla etkin ve verimli bir şekilde sürdürmesi sağlanacak, KİT yönetim reformuna yönelik düzenlemeler hayata geçirilecektir.”
- **“32. Devlet Malzeme Ofisi ile birlikte Sağlık Market Uygulamasının kapsamı genişletilerek ilaç ve medikal malzeme tedarik zinciri daha da güçlendirilecektir.”**

“III.MAKROEKONOMİK HEDEFLER VE POLİTİKALAR – 8. Yeşil Dönüşüm” bölümünde;

- “14. Yeşil kamu alımları stratejileri geliştirilecek, yeşil dönüşümü destekleyen satın alma kriterleri belirlenecektir.”

“III.MAKROEKONOMİK HEDEFLER VE POLİTİKALAR – 9. Dijital Dönüşüm” bölümünde;

- “10. Açık kaynak kodlu yazılım ekosistemi geliştirilecek, yazılım sektöründeki insan kaynağı artırılacaktır.”
- “11. Kamu hizmet sunumunda tasarruf, güvenlik ve sürekliliği temin etmek üzere açık kaynak kodlu yazılım ve bulut bilişim gibi araçlardan faydalanılacaktır.”

politika ve tedbirlerine yer verilmiştir.

DMO’dan Alım Zorunluluğu Getirilmesi

Kamu maliyesinde yaşanan değişim ve dönüşüm çalışmaları kapsamında, kamu harcamalarında etkinlik, etkililik, ekonomiklik ve verimlilik ile birlikte tasarruf kavramları ön plana çıkmıştır. Bu çerçevede kamu alımlarına tek bir pencereden bakılması ve rekabet ile birlikte tasarruf mekanizmasının bir arada yönetilmesi kamu maliyesi yönünden çok daha önem arz eder bir konu haline gelmiştir. Birçok Avrupa Birliği ve OECD ülke uygulamalarında da görüldüğü üzere “Toplu Alım”, “Çerçeve Anlaşma”, “Alım Zorunluluğu”, “Yerli Alım” ve “Tasarruf” ilkeleri DMO benzeri kamu ya da yarı kamu şirketleri ile daha etkin bir şekilde yönetilmektedir.

Bu çerçevede, kamu kurum ve kuruluşlarının mal ve hizmet ihtiyaçlarının (örneğin bilişim ürünleri, taşıtlar, iş makineleri, tıbbi cihazlar gibi) toplu olarak tek elden tedarik edilmesinin kamu açısından önemli yararlar ve ekonomik avantajlar sağlayacağı değerlendirilmektedir.

Bu suretle, kamu alımları çok daha uygun maliyetlerle tedarik edilebilecek, her kurum ayrı ayrı kaynak tahsisi yapmayacak, insan kaynakları, zaman ve diğer yönlerden tasarruf sağlanacak, kamu alımları öngörülen makroekonomik hedefler doğrultusunda bir politika aracı olarak kullanılabilir, kamu alımları için ayrılan kamu kaynakları daha etkin, verimli ve ekonomik olarak kullanılmış olacaktır. Böylece yerli ürünlerin teşviki, KOBİ’lerin desteklenmesi gibi konuların da merkezi olarak yönetilebilmesine imkân sağlanabilecektir.

Alım zorunluluğu getirilmesine ilişkin 2645 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı 10/06/2020 tarihli ve 31151 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Öte yandan, **2023 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programında** yer alan Sağlık Bakanlığı sorumluluğundaki **"Tebdir 587.2. Sağlık market çalışmaları kapsamında; sağlık tesislerinde özellikle sık tüketilen ve temininde güçlük yaşanan malzeme gruplarında alternatif alım yöntemleri ile edinme maliyetleri düşürülecektir."** kapsamında yürütülecek faaliyetler arasında **"3. Sağlık Market uygulaması kapsamında e-tedarik sisteminin geliştirilmesi ve temin edilmesine karar verilen ürünlerde DMO'dan alım zorunluluğunun getirilmesi sağlanacaktır."** faaliyetine yer verilmiştir.

Alım zorunluluğu getirilecek mal ve hizmetlerin belirlenmesine yönelik çalışmalar, Hazine ve Maliye Bakanlığı ile koordineli bir şekilde sürdürülmektedir.

İşbirliği Çalışmaları

Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu (TENMAK) ile İmzalanan İşbirliği Protokolü

Genel Müdürlüğümüz ile Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu arasında; T.C. Sağlık Bakanlığı, bu bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşları ile Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğüne uygun görülen ihtiyaç sahibi diğer kamu kurum ve kuruluşlarının ihtiyaç duydukları radyofarmasötiklerin Genel Müdürlüğümüz aracılığıyla Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu'ndan temin edilmesi amacıyla **05/04/2023** tarihinde "İşbirliği Protokolü" imzalanmıştır.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü ile İmzalanan TAKPAS (Web Tapu Sistem Bileşeni) Üzerinden Elektronik Ortamda İşlem Yapılmasına İlişkin Protokol

Genel Müdürlüğümüz ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü arasında, Genel Müdürlüğümüzün ihtiyaç duyduğu tapu ve kadastro verilerinin TAKPAS (Web Tapu Sistem Bileşeni) üzerinden paylaşılması ile tapu ve kadastro müdürlükleri ve kurumumuz birimlerindeki işlem yoğunluğunu azaltmak, işlem süreçlerini kısaltarak verimliliği artırmak ve sürekli kılmak, kamu hizmetlerinin etkin, hızlı, güvenli ve elektronik ortamda sunumu ile personelin iş yükünün azaltılması suretiyle çalışan ve vatandaş memnuniyetini sağlamak, kurumumuz tarafından talep edilen ve Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü tarafından uygun görülen tapu ve kadastro işlemlerinin TAKPAS (Web Tapu Sistem Bileşeni) aracılığıyla görevli personel/TAKBİS üzerinden güvenli elektronik ortamda yapılmasını sağlamak amacıyla **24/10/2023** tarihinde "TAKPAS (Web Tapu Sistem Bileşeni) Üzerinden Elektronik Ortamda İşlem Yapılmasına İlişkin Protokol" imzalanmıştır.

Üniversiteler ile İmzalanan Tedarik İşbirliği Protokolleri

Üniversitelerin sağlık hizmeti sunumlarının yürütülmesi kapsamında ihtiyaç duydukları Sağlık Markete konu olan beşeri tıbbi ürünlerin (ilaçların) ve tıbbi malzemelerin (makine, teçhizat ve/veya demirbaş niteliğinde olanlar hariç) Genel Müdürlüğümüz aracılığıyla temin edilmesi amacıyla tedarikte işbirliği yapılmasını teminen **2023 yılı içerisinde ise 4 üniversite** ile olmak üzere toplam **56 üniversite** ile "Tedarik İşbirliği Protokolü" imzalanmıştır.

Teşkilat ve Birimlerin Yeniden Yapılandırılması

Yeniden yapılanma çalışmaları kapsamında 2023 yılında;

- İş ve işlemlerini doğrudan Genel Müdürlük Makamına bağlı olarak yürüten Kurumsal İletişim Müdürlüğü lağvedilerek Genel Müdürlüğün kurumsal iletişim faaliyetlerini planlamak ve bu faaliyetleri mevzuata uygun olarak yürütmek üzere, Tedarikçi ve Müşteri İlişkileri Daire Başkanlığı bünyesinde Kurumsal İletişim Şube Müdürlüğü kurulmuştur.

Mevzuat Geliştirme ve Güncelleme Çalışmaları

Genel Müdürlüğümüz mevzuatının güncelleme çalışmaları kapsamında 2023 yılında;

- Genel Müdürlüğümüz güncel iş ve işlemlerine uygun hâle getirilmesini teminen, Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Devlet Malzeme Ofisinden Yapacakları Mal ve Malzeme Taleplerine İlişkin Yönetmelik ile DMO Satış Yönetmeliğinin güncellenerek yeni bir Yönetmelikte birleştirilmesinin yanı sıra DMO Satınalma Yönetmeliği ile DMO Mal Alımları Denetim, Muayene ve Tesellüm Yönetmeliğinin güncellenmesi çalışmaları kapsamında hazırlanan yönetmelikler, Resmî Gazete’de yayımlanmak üzere Cumhurbaşkanlığı’na gönderilmiştir. Ancak, 2023 yılı sonunda 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa “Ek Madde 12” eklenmiş olup yönetmeliklerin bu doğrultuda yeniden değerlendirilerek Kanunun güncel hâline uyumlaştırılması ihtiyacı hâsıl olmuştur. Yönetmeliklerin bu güncellemeler tamamlanmış olarak 2024 yılı içerisinde yürürlüğe alınması planlanmaktadır.
- DMO Genel Müdürlüğü Görev ve Teşkilat Yönergesi, Kurumsal İletişim Müdürlüğünün lağvedilmesi ve Tedarikçi ve Müşteri İlişkileri Daire Başkanlığının yeniden yapılandırılmasına göre güncellenmiştir.

Diğer Faaliyetler

Kadro Tahsisleri

Genel Müdürlüğümüzün hizmet ve faaliyetlerinin etkin ve verimli bir şekilde yürütülebilmesi amacıyla tüm birimlerimizde nitelikli personel istihdamına imkân sağlayacak tedbirler alınmıştır. Ayrıca, mevcut ve yeni personelin yetiştirilmesi amacıyla eğitim etkinlikleri gerçekleştirilmiş, gerektiğinde bu amaçla eğitim hizmeti alınmıştır.

Ofisin ihtiyaç duyduğu insan kaynaklarının temini yönünde Cumhurbaşkanlığı Kararı’yla hizmet gerekleri ve ortaya çıkan ihtiyaçlar doğrultusunda gerekli kadro/pozisyon değişiklikleri yapılmıştır.

Böylece, 26/07/2022 tarihinde I Nolu Operasyonel Süreçler Daire Başkanı ve II Nolu Operasyonel Süreçler Daire Başkanı kadroları ihdas edildiği için merkez teşkilatında lağvedilen edilen Operasyonel Süreçler Daire Başkanlığında bulunan 1. dereceli Operasyonel Süreçler Daire Başkanı kadrosunun iptal işlemleri için gerekli girişimde bulunulmuştur.

Genel Müdürlüğümüzün yeniden yapılandırma sürecinde ihtiyaç duyduğu gerekli kadro değişiklikleri yapılarak kadro ve personel istihdamı konusunda önemli adımlar atılmaya devam edilecektir.

Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Kapsamında Yürütülen Çalışmalar

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamında KVKK siciline kayıt ve Kanun ile öngörülen belgelerin hazırlanması işlemleri Strateji Geliştirme Daire Başkanlığınca yürütülmüştür.

Bu kapsamda;

- Veri Sorumluları Sicil Bilgi Sistemi'ne (VERBİS) veri girişleri yapılarak Genel Müdürlüğümüzün sicile kayıt yükümlülüğü yerine getirilmiştir.
- Oluşturulan KVK Çalışma Grubu ile yapılan çalışmalar sonucunda;
  - DMO Kişisel Veri Envanteri,
  - Aydınlatma metinleri,
  - Açık rıza metinleri,
  - DMO Kişisel Veri İşleme, Saklama ve İmha Politikası,
  - KVKK Kapsamındaki Taleplere İlişkin Başvuru Formu,

Hazırlanarak Kurumumuz internet sitesinde yayınlanmış ve iş süreçleri KVKK mevzuatına uygun hale getirilmiştir.

06 Şubat Depremleri Sonrası Devreye Alınan Destekler ve Tedbirler

Depremin ortaya çıkardığı can ve mal kayıplarının önlenmesine ve tedaviye yönelik ihtiyaçlara ilişkin alımlar önceliklendirilmiştir.

Deprem bölgesinde ihtiyaç duyulan her türlü malzemenin ivedilikle bölgeye ulaştırılması amacıyla DMO'ya ait tüm araç ve depoların kullanılması yönünde Valilikler ve AFAD ile koordineli olarak çalışılmıştır.

Lojistik destek faaliyetleri kapsamında bölgeye düzenlenen 106 sefer ile hibe edilen ekmeke, su, battaniye, ısıtıcı, giysi, hijyen paketi, hemodiyaliz solüsyonu, bebek/hasta bezi, maske (Cerrahi/N95/FFP2), tulum, temizlik ürünleri bakliyat, kumanya ve gıda kolilerinin bölgeye sevki sağlanmıştır.

Depremden etkilenen bölgeye giden ve bölgede kullanılan taşıt ve iş makinelerinin yanı sıra ısınma ve aydınlatma gibi ihtiyaçlar için gereken akaryakıtın temininde aksama yaşanmaması için ikmal ve yönlendirme çalışmaları anlık olarak ve ilgili tüm birimlerle koordinasyon içinde yürütülmüştür.

DMO aracılığıyla hâlihazırda verilmiş olan siparişlerde tedarikçilerin hak kaybı yaşamaması adına, deprem afetinin mücbir sebep olarak değerlendirilmesine karar verilerek firmaların ek süre ve sözleşmelerinin karşılıklı sonlandırılması gibi taleplerinin ivedilikle değerlendirilip sonuçlandırılmasına yönelik düzenlemeler hayata geçirilmiştir.

3.5.6. Faaliyet Sonuçları

Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğünün 2023 yılı faaliyet sonuçları bir önceki yıllara karşılaştırmalı olarak aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 18. 2023 Yılı Faaliyet Sonuçları

	Birim	31/12/2022 İtibarıyla Gerçekleşme	31/12/2023 İtibarıyla Gerçekleşme
Gayri Safi Satış Hasılatı	(₺)	49.385.046.406,63	72.562.719.494,28
Bütçe Kanunu Gereği Gayri Safi Hasılat Üzerinden Ödenen Hazine Payı	(₺)		
Net Satışlar	(₺)	49.069.827.204,62	72.233.720.234,39
Satışların Maliyeti	(₺)	47.620.663.473,99	70.275.829.813,66
Brüt Satış Kârı	(₺)	1.449.163.730,63	1.957.890.420,73
Faaliyet Giderleri	(₺)	630.061.087,54	1.172.290.614,17
Faaliyet Kârı	(₺)	819.102.643,09	785.599.806,56
Diğer Faaliyetlerden Olağan Ve Olağandışı Gelir Ve Kârlar	(₺)	573.202.596,37	1.525.387.760,36
Diğer Faaliyetlerden Olağan Ve Olağandışı Gider Ve Zararlar	(₺)	31.223.152,83	84.838.778,26
Dönem Kârı	(₺)	1.361.082.086,63	2.226.148.788,66
Yatırım	(₺)	37.343.826,11	23.660.721,41
Üretim	(₺)	52.651.862,06	97.432.571,79
Alımlar (Yoldaki Stoklar Hariç)	(₺)	46.554.974.943,65	70.361.878.700,14
Stoklar	(₺)	1.439.216.198,07	2.960.013.443,32
Brüt Satış Kâr Yüzdesi	(%)	3,04	2,79
Faaliyet Kâr Yüzdesi	(%)	1,70	1,10
Personel Sayısı	(Adet)	954	937

4. DMO'NUN DÜNYADAKİ BENZER KURUMLARLA KARŞILAŞTIRILMASI

Avrupa Birliği, OECD üyeleri ve dünyanın diğer ülkelerinde kamu alımları alanında faaliyet gösteren uluslararası organizasyonlar ile ülkelerin kamu alım sistemlerinde görev alan düzenleyici, denetleyici kurumlar ve merkezi satınalma kurumlarının faaliyetleri Genel Müdürlüğümüzce düzenli olarak izlenmektedir.

Buna göre, gelişmiş ülkelerdeki iyi uygulamalar ile son dönemde yaşanan küresel kriz sırasında ortaya çıkan tablo, kamu alımları bakımından **merkezi satınalma kurumlarının** büyük önem ve fonksiyona sahip olduğunu göstermektedir. Bu durum, Genel Müdürlüğümüzün ***Dünyada ve Türkiye’de Kamu Alımları ve Merkezi Tedarik Hizmetlerinde Ülke Uygulamaları*** kitabında da belirtildiği üzere, kamu alımlarının merkezileşmesi yönündeki eğilimi desteklemektedir.

Merkezi satınalmaya yönelik bu eğilimin temelinde; merkezi alım yoluyla daha hızlı, verimli, şeffaf ve rekabetçi bir tedarik sisteminin geliştirilebilmesi ve toplu alımların getirdiği fiyat avantajı ile kamu kurumları için bütçe tasarrufu ve daha verimli kaynak kullanımı sağlanabilmesi etkili olmuştur.

Araştırma kapsamındaki ülkelerde; kamu alım prosedürlerinin büyük ölçüde elektronik olarak gerçekleştirildiği gözlenmektedir. Müşteriler ve tedarikçiler işlemlerinde elektronik tedarik araçlarını sıklıkla, etkin ve güvenli bir şekilde kullanabilmektedir. Elektronik olarak yapılan kamu alımları, müşterilerine işlem süresinin kısaltılması ve kolaylaştırılması, maliyetin düşürülmesi ile raporlama ve değerlendirme sistemiyle mal alım sürecinin kontrolünde şeffaflık sağlanması gibi avantajlar sağlamaktadır.

Bu çerçevede; Kore Cumhuriyeti, İtalya, Fransa, Avusturya, Birleşik Krallık ve Portekiz, gelişmiş elektronik tedarik uygulamalarına sahip ülke örneklerindedir.

e-ilan, e-ihale, e-teklif, e-satınalma, e-pazar gibi elektronik tedarik araçlarından birisi de akıllı ödeme (smart pay) uygulamasıdır. Fransa, İngiltere ve ABD’de kamu alımlarında ödeme yapmakta kullanılan akıllı kartlar, önemli zaman ve kaynak tasarrufu sağlamaktadır.

Çerçeve anlaşmalar neredeyse tüm dünyada kullanılan temel tedarik araçlarındandır. Kore Cumhuriyeti’ndeki ***“Çoklu İhale Sistemi”***, İtalya’daki ***“Çerçeve Sözleşmeler”*** ve ***“Çerçeve Anlaşmalar”***, ABD’deki ***“Çok Kurumlu Sözleşmeler, Sonu Açık Çerçeve Anlaşmalar”*** başarılı çerçeve anlaşma örneklerindedir.

Küresel ısınma, artan enerji ihtiyacı, su-hava-toprak kirlilikleri gibi olumsuz çevresel değişimler hükümetleri yeşil tedarik politikaları geliştirmeye zorlamıştır. Yeşil tedarik politikaları, gerek çevrenin korunması gerekse sürdürülebilir büyüme yoluyla uzun vadede verimlilik hedeflerine ulaşılması amacıyla her geçen gün daha çok kullanılmaktadır. AB ülkelerinde, özellikle taşımacılık, inşaat, kırtasiye ve gıda sektörleri için ***“yeşil tedarik ve çevre dostu mal ve hizmetlerin alımı”*** yönünde belirgin bir farkındalık ve eğilim vardır. İhale ilanlarında yeşil tedarik kapsamındaki ürünlere kullanıcının ilgisini çekmek amacıyla ayrı işaret ve imgeler yerleştirilmekte ve farklı devlet politikalarıyla yeşil tedarik özendirilmektedir.

Kamu alımları aynı zamanda ***“sorumlu iş yönetimi”***ni teşvik etmenin küresel tedarik zinciri risklerini ele almanın bir yolu olarak da kullanılmaktadır. OECD üyesi ülkelerin çoğunda, kamu alımları yoluyla bazı sorumlu

iş yönetimi hedeflerine ulaşılması teşvik edilmekte, kamu alımlarında çevresel hedeflerin desteklenmesi için politika ve stratejiler geliştirilmektedir.

Merkezi satınalma kurumlarının çevre, insan hakları ve dürüstlikle bağlantılı belirli sorumlu iş yönetimi hedefleri için kendi politika ve stratejileri bulunmaktadır. Örneğin; İtalya merkezi satınalma kurumu Consip, satın alma sürecinin her aşamasına sürdürülebilir politika hedeflerini dâhil etmiştir. Portekiz merkezi satın alma kurumu eSPap da, satın alma süreçlerinde, ihaleleri kazanan tedarikçilerin seçiminde veya yeterlilik kriterlerinin belirlenmesinde sorumlu iş yönetimi politikalarını dikkate almaktadır.

Pek çok ülke uygulamasında; tedarik hizmeti, ayrı bir uzmanlık, hatta meslek olarak kabul edilmekte; bu alanda faaliyet gösteren aktörlere yönelik yoğun eğitim programları sunulmaktadır. Ayrıca, tedarik sisteminin etkin kullanımı ve çalışan profiline geliştirilmesi için de personel ve kullanıcılara yönelik eğitim faaliyetleri düzenlenmektedir.

Araştırma kapsamında yer alan bazı ülkelerin kamu alım sistemleri ile ilgili özet bilgiler aşağıda sunulmaktadır.

Amerika Birleşik Devletleri

Beyaz Saray Yönetim ve Bütçe Ofisi bünyesindeki Federal Tedarik Politikası Ofisi, kamu alımları alanında düzenleyici ve politika belirleyici kurumdur. Genel Hizmetler İdaresi (GSA), alt birimi olan Federal Alım Servisi (FAS) ile federal kurumların ihtiyaçlarını karşılamakta, bir diğer alt birimi olan Kamu Binaları Servisi (PBS) ile de tarihi federal mülklerin korunmasını sağlamaktadır. Federal kurumların bünyesinde ayrıca satınalma birimlerinin bulunduğu ülkede, kamu kurumlarının GSA hizmetlerinden faydalanmaları isteğe bağlıdır. Sadece, "GSA Oto Seçimi" (GSA Auto Choice)'nin kullanımı federal kurumların standart (non-tactical) yeni araç alımları için zorunludur. GSA Karbon Ayak İzi uygulamasıyla ise kurumlar ihtiyaç duymadıkları, hala kullanılabilir durumdaki malzemeleri satışa sunabilmekte, böylelikle eldeki ürünlerin kullanım süresi dolmadan yeni ürün alınmasının önüne geçilmektedir.

Almanya

Ülkede, merkezi satınalma alanında faaliyet gösteren birden çok kurum ve kuruluş olmasına rağmen bunların en önemlisi Federal İçişleri Bakanlığına (BMI) bağlı Federal İçişleri Bakanlığı Tedarik Dairesidir (BeschA). Federal düzeyde, her biri bir Federal Bakanlığa bağlı olan ve tüm Federal Yönetim için belirli ürün gruplarının toplu alımıyla görevlendirilmiş sektörel uzmanlıklara sahip diğer üç merkezi satın alma organı ise; Federal Merkezi Gümrük İdaresi (GZD), Federal Silahlı Kuvvetler Ekipman, Bilgi, Teknoloji ve Hizmet İçi Destek Ofisi (BAAINBw), Federal Malzeme Araştırma ve Test Enstitüsü'dür (BAM).

Beschaffungsamt
des Bundesministeriums
des Innern

Almanya'da ilandan sözleşmeye kadar ihale sürecinin tamamı Almanya Federal e-tedarik Platformu (e-vergabe) üzerinden elektronik ortamda yürütülebilmektedir. Bütün müşterilerin platform kapsamındaki çerçeve anlaşmaları kullanmaları, federal müşterilerin ise limit üstü alımlarını BeschA aracılığı ile yapmaları zorunludur.

2023 yılında BeschA üzerinden yapılan alımların toplam tutarı, önceki yılların seviyesine göre iki kat artış göstererek 12,3 milyar Avro'ya ulaşmıştır. Bu tutarın %91'i BT hizmetleri ve BT teknolojisinden oluşmuştur.

Avusturya

Avusturya, kamu alım sisteminin işleyişi bakımından Avrupa'daki en iyi uygulama örneklerinden biridir. Avusturya Maliye Bakanlığı kamu alım mevzuatının düzenlenmesinden sorumlu kurum, Bakanlığa bağlı Federal Tedarik Kurumu (BBG), merkezi tedarik organıdır. Federal birimler BUNDESBESCHAFFUNG (merkezi idareler) ve bakanlıklar eğer aynı ürünü daha uygun şartlarda alamıyorlarsa, BBG aracılığıyla satın almak zorundadırlar. Diğer bölgesel ve yerel birimlerde ise bu zorunluluk yoktur; alımlar yerel yönetimler tarafından yapılabilmektedir.

BUNDESBESCHAFFUNG

Avusturya'da ihale makamları son yıllarda merkezi satın alma organizasyonu (BBG) aracılığıyla yıllık yaklaşık 1,2 milyar Avro tutarında alım gerçekleştirmiştir. BBG, kamu sektörünün kullanımına yaklaşık 2,5 milyon ürün ve hizmet sunmaktadır. BBG tarafından tedarik edilen ürün ve hizmetler şunlardır: BT ve telekomünikasyon, mobilite (araçlar), enerji, emlak yönetimi, hizmetler, gıda, ofis kırtasiye ve mobilya, tıbbi ve laboratuvar cihazları.

Finlandiya

Finlandiya Yerel ve Bölgesel Yönetimler Birliği'ne ait bölgesel satınalma kuruluşu olan KL-Kuntahankinnat ve hükümetin merkezi satınalma kuruluşu Hansel, 2019 yılında aynı çatı altında birleştirilmiş ve merkezi ve yerel hükümetlerin ortak alımları merkezi olarak gerçekleştirilmeye başlanılmıştır. Finlandiya Yerel ve Bölgesel Yönetimler Birliği şu anda Hansel Ltd'nin %35 hissesine sahip olup, kalan %65 ise kamu mülkiyetine aittir.

Hansel'in faaliyetleri, yapılan alımların değeri doğrultusunda tedarikçiler tarafından ödenen hizmet bedeli (sözleşme değerinin %1,5'i) ile finanse edilmektedir. Kuruluşun temel amacı; bölgesel bazda ortak alımlar yapmak, sağlıklı rekabetin teşvik edilmesini sağlamak için alımların birden fazla mal ve hizmet tedarikçiden karşılanabilmesine imkan verecek şekilde kısımlara ayırmak gibi yöntemlerle kamu alım piyasanın işlevselliğini artırmaktır.

Hansel'in 2023'teki net satışları 17,1 milyon Avro'ya (2022'de 14,3 milyon Avro) ulaşmıştır. 1.007 tedarikçi ve 1.002 müşterinin dâhil olduğu 11 çerçeve anlaşma, 6 dinamik satın alma sistemi ve 2 küçük ölçekli alım* olmak üzere toplam 19 yeni ortak alım anlaşması kapsamında yaklaşık 1.600 milyon Avro (2022'de 1.323 milyon Avro) değerinde mal ve hizmet alımı gerçekleştirilmiştir.

Hansel tarafından, 2023 yılı sonunda %59'u KOBİ olmak üzere 1.007 tedarikçinin yer aldığı toplam 74 çerçeve anlaşma ve 52 dinamik satın alma sistemi müşterilerin kullanımına sunulmuştur.

Fransa

Eylem ve Kamu Hesapları Bakanlığı'na bağlı olarak 2016 yılında kurulan Kamu Alımları Departmanı (DAE), ulusal yeterliliğe sahip bir birim olan Devlet Tedarik Servisi'nin (SAE) yerini alan düzenleyici kurumdur. DAE; Başbakanın yetkisi altında kamu alımları politikasını belirlemek, kamu alımları bilgi sistemini tasarlamak ve yönlendirmek, kamu alımları sistemindeki aktörlerin profesyonelleşmesini sağlamak gibi görevlere sahiptir. Ülkedeki merkezi tedarik hizmetlerini sunan köklü kurum

* 60.000 Avro tutarındaki ulusal eşik değer altındaki alımlar

ise Kamu İhale Grupları Birliğidir (UGAP). Fransa'da, kamu kurumlarının satınalma birimleri bulunmakta olup; kurumlar ihtiyaç duydukları mal ve hizmetleri, kendileri tedarik edebilecekleri gibi, kamu kurumları adına tedarik hizmeti yürüten merkezi satınalma kurumları aracılığıyla da karşılayabilmektedir. İhtiyaç sahibi müşteri kurum ve kuruluşların UGAP hizmetlerini kullanımı gönüllülük esasına dayanmaktadır.

UGAP'ın faaliyet alanında 700.000'e yakın mal ve hizmet grubu bulunmakta olup bunlar; mobilya, sağlık, laboratuvar, BT ve telefon, kırtasiye malzemeleri, uyanış ve öğretim, restorasyon, teçhizat, giyim ve kişisel koruyucu donanım, hijyen ve bakım, araçlar, enerji, yangın ve kurtarma ile hizmet alımlarından oluşmaktadır. UGAP, 2022 Faaliyet Raporu verilerine göre, 5,88 milyar Avro (vergi hariç) tutarında küresel faaliyet gerçekleştirmiştir.

İngiltere

İngiltere'de Bakanlar Kurulu (Cabinet Office), merkezi hükümetteki ve kamu sektörü genelindeki ihale makamları tarafından bilgi veya eylem için yasal rehberlik ve Satın Alma Politikası Notlarının yayınlanması da dâhil olmak üzere, kamu ihale düzenlemelerinden ve Hükümetin kamu alımlarına ilişkin politikasından sorumludur. Kraliyet Ticaret Servisi (CCS) ise bu politikalara uygun olarak çerçeve anlaşmaları hazırlayıp tedarik hizmetlerini yürütmektedir. Ülkede merkezi tedarik hizmeti veren başka bir kamu kurumu bulunmamaktadır. Ayrıca, kamu kurum ve kuruluşlarının bünyesinde ayrı satınalma birimleri (tedarik ofisleri) mevcut değildir. Kamu alımlarında tasarrufları en üst seviyeye çıkarmak amacıyla sistem tam olarak merkezileştirilmiştir. Ülkede kamu alımları büyük ölçüde, CCS tarafından yapılan çerçeve anlaşmalar yolu ile gerçekleştirilmektedir.

CCS 2022/23 faaliyet raporuna göre; müşterilerine 3 milyar £'un (3,49 milyar Avro) üzerinde ticari fayda sağlamıştır. Bunun yanı sıra, CCS ticari anlaşmaları aracılığıyla gerçekleştirilen kamu harcamalarının tutarı 30 milyar £'un (34,9 milyar Avro) üzerine çıkmıştır.

İtalya

İtalya, Avrupa Birliği e-devlet standartlarına göre güçlü bir e-devlet altyapısına sahiptir. Ülkede elektronik tedarik sistemi de söz konusu e-devlet yapısıyla bütünleşik bir şekilde faaliyet göstermektedir. Ekonomi ve Maliye Bakanlığı (MEF), kamu alımları konusunda her türlü düzenlemeden sorumludur. CONSIP, ülkedeki merkezi satınalma kurumudur. Ülkede kamu e-tedarik mekanizmasını hayata geçiren CONSIP, Elektronik Pazaryeri'ni (MEPA) de yönetmektedir. Merkezi idareler, belirli mal ve hizmet alımlarını CONSIP üzerinden yapmak zorundadır; diğer kamu idareleri (yerel yönetimler, üniversiteler, denetleyici/düzenleyici kurumlar vb.) ise çerçeve anlaşmalarda belirlenen kalite/fiyat şartlarına uymaları koşuluyla kendi ihalelerini gerçekleştirebilmektedir.

CONSIP, dijital satın alma alanında en büyük ulusal platformlardan olan www.acquistinretepa.it aracılığıyla her yıl 160.000'den fazla şirketi ve 14.000 idareyi bir araya getirerek 550.000'den fazla satın alma sözleşmesi yapmaktadır. Dijital marketler üzerinden ve sağlık, BT, telekomünikasyon, enerji, inşaat alanlarındaki "kullanıma hazır sözleşmeler" yoluyla gerçekleştirilen bu sözleşmelerin değeri 2023 yılında 27 milyar Avro'nun üzerine çıkmıştır (GSYH'nin %1,7'si).

İtalya Ulusal Yolsuzlukla Mücadele Kurumu ANAC verilerine göre, 2022 yılında ülkede gerçekleştirilen 40.000 Avro'yu aşan yapım işi, mal ve hizmet sözleşmelerinin toplam değeri, bir önceki yıl neredeyse 207,7 milyar olan rakama kıyasla 2021'e göre %39,5 artışla 289,8 milyar Avro oldu (+82,1 milyar Avro) ve sözleşmelerin değerinin 185,6 milyar olduğu 2020 yılına (+104,2 milyar Avro) kıyasla %56,2 artış göstermiştir.

Kore Cumhuriyeti

Kore Cumhuriyeti tedarik sistemi, birçok yönüyle iyi bir örnek teşkil eden güçlü bir merkezi yapıdadır. Kamu tedarik politikasının belirlenmesinden sorumlu kuruluş Kore Cumhuriyeti Strateji ve Maliye Bakanlığıdır (MOSF). Kamu Tedarik Hizmetleri Kurumu (PPS), MOSF'ye bağlı olarak hizmet vermekte olan merkezi satınalma kurumudur. Ülkede belli bir limitin altındaki kamu alımları, ulusal ihale mevzuatına göre ihtiyaç sahibi kuruluşlar tarafından gerçekleştirilmektedir. Söz konusu limitin üstündeki alımlarda; merkezi kamu kurumlarının PPS tedarik araçlarını kullanmaları zorunluluğu bulunmaktadır; diğer taraftan çerçeve anlaşma kapsamında yer alan ürünlerin PPS aracılığı ile alımı yerel yönetimler için de zorunludur.

PPS, satın alma fonksiyonları aracılığıyla aynı zamanda KOBİ'lerin, teknolojik yeniliklerin ve yeni büyüyen endüstrilerin teşvik edilmesi dâhil olmak üzere hükümetin çeşitli politika hedeflerinin gerçekleştirilmesine katkıda bulunmaktadır.

KONEPS, 2002 yılında on bir e-devlet projesinden biri olarak hayata geçirilmiştir. KONEPS, tüm satın alma sürecinin çevrimiçi olarak yapılmasına olanak tanıyarak satın alma yönetiminde şeffaflığı ve verimliliği artırmıştır. Sonuç olarak, dünya çapında örnek bir e-ihale örneği olarak tanınmış ve Haziran 2003'te 1. BM Kamu Hizmeti Ödülü'nü kazanmıştır.

Her yıl işlem hacimlerinin istikrarlı bir şekilde artmasıyla birlikte KONEPS kullanıcılarının sayısı da artmaktadır. Buna bağlı olarak mevcut KONEPS'in yenilenmesi ihtiyacı da artıyordu. PPS, KONEPS'i en son dijital teknolojiyle tamamen yeniden inşa etmek ve kamu kuruluşları tarafından kullanılan 25 ayrı e-ihale sistemini entegre ederek kamu satın alma penceresini güçlendirmek için 68 milyon Avro tutarında bir proje olan Yeni Nesil KONEPS Projesini Haziran 2021'de başlatmıştır. Projenin Haziran 2024'te tamamlanması planlanmaktadır.

2022 Faaliyet Raporu verilerine göre; PPS'e kayıtlı 66.271 müşteri ve 536.305 tedarikçi bulunmaktadır. 2022 yılında toplam 133.287 milyon Avro tutarında mal ve hizmet alımı gerçekleşmiştir. KONEPS üzerinden gerçekleştirilen alımların tutarı 89.035 milyon Avro'dur.

PPS, yeni büyüme alanlarında satın almayı teşvik etme çabaları doğrultusunda, Nisan 2022'de çevrimiçi işlem platformu olan E-um Marketplace'in yanı sıra dijital hizmetlere özel Digital Service Mall'u hizmete sokmuştur. Bu platformlar üzerinden yapılan işlemler, 690 milyon Avro tutarında işlem hacmine ulaşmıştır.

Portekiz

Portekiz'de kamu tedarik sistemi, yarı merkezi yapıdadır. Maliye Bakanlığına bağlı olarak faaliyetlerini sürdüren Kamu İdaresi Hizmet Paylaşım Birimi (eSPAp), Portekiz Ulusal Kamu Tedarik Sistemi'nin (Sistema Nacional de Compras Públicas- SNCP) yönetiminden

sorumludur ve nitelik olarak merkezi satınalma -kurumudur. Belirli mal ve hizmetler için kurumun hazırladığı çerçeve anlaşmaları kullanmak bütün birimler için zorunludur. Diğer mal ve hizmetler için ise, ihtiyaç sahibi kuruluşlar alımlarını kendileri gerçekleştirebilirler.

SNCP, 730'dan fazla katılımcı gönüllü kuruluş (yerel makamlar, kamu iş sektöründeki kuruluşlar ve yükseköğretim kurumları) ile sayısı 1.800'den fazla olan doğrudan kamu yönetiminde bulunan kurum ve kuruluşları kapsamaktadır. Nisan 2024 itibarıyla, SNCP'de 12 adet çerçeve anlaşma bulunmaktadır.

eSPap 2023 yılı itibarıyla, 2.500'den fazla müşterisine 291 çalışanı ile hizmet etmiş, 19,1 milyon Avro tutarında alım gerçekleştirmiştir.

Ulusal Kamu Tedarik Sistemi Tasarruf Raporuna göre eSPap, 2023 yılı için yaklaşık 148,7 ile 153,7 milyon Avro arasında tasarruf sağlamıştır. 2023 yılında en çok alım yapılan ürün grupları şunlardır: Elektrik, Doğal Gaz, Karayolu Yakıtları, Araç alımı ve Operasyonel Araç Kiralama.

SONUÇ

Kamu hizmetinde devamlılığın sağlanması amacıyla, kamu kaynağının kamu yararı gözetilerek harcanması suretiyle, ihtiyaç duyulan mal ve hizmetlerin tedariki ile yapım işlerinin gerçekleştirilmesini ifade eden kamu alımları, temel işlevinin yanı sıra; yerel ve bölgesel kalkınma, KOBİ'lerin ve start-up girişimlerin teşvik edilmesi, yerli ürünlerin desteklenmesi, yeşil üretim ve tüketimin özendirilmesi gibi birçok alanda kilit rol oynamaktadır. Kamu alımlarının üretim, istihdam, ihracat, kalkınma, çevre gibi alanlardaki gücünün farkına varan ülkelerde kamu alımları, ulusal GSYH'lerin %12-20'si arasında değişen paylara sahiptir.

Kamu alımlarının önemi son yıllarda ülkemizde de anlaşılmaya başlanmış olup, kalkınma planları, yıllık programlar ve hükümet programları gibi üst belgelerde kamu alımları yoluyla politika geliştirilmesine yönelik eylemler tanımlanmıştır. Ne var ki, son 10 yıllık verilere göre kamu alımlarının Türkiye GSYH'sindeki payı muadillerinin gerisindedir ve ekonomideki tasarruf yönlü hükümet politikalarının da etkisiyle azalma eğilimi devam etmektedir.

Bilindiği gibi, etkin ve verimli kamu alım politikalarıyla ortaya çıkan tasarruf, birçok projenin ve yatırım harcamasının fonlanmasında kullanılabilir.

Etkin ve verimli kamu alım politikasının genel kabul görmüş özellikleri ise; planlı olması, toplu alıma yönelik uygulamalar içermesi, şeffaf ve rekabete açık ihaleler yoluyla gerçekleştirilmesi, en düşük fiyat yerine daha nitelikli ölçütlere göre tercih yapılması, tedarik süreci konusunda uzmanlaşmaya önem verilmesi ve kamu alımının tek başına tedarik süreci olarak görülmeyip diğer alanlardaki politikalara etkilerinin de göz önüne alınmasıdır. Bu noktada, kamu alımları konusunda profesyonelleşmeyi temsil eden merkezi satınalma kurumlarına büyük görev düşmektedir.

Özellikle merkezi ve yarı merkezi kamu alım sistemine sahip ülkelerde bir veya birden fazla merkezi satınalma kurumu faaliyet göstermekte olup; bu kurumların kamu alımlarındaki payları ürün veya tutar bazlı alım zorunlulukları ile desteklenmektedir.

Merkezi olmayan Türkiye alım sisteminde faaliyet gösteren tek merkezi satınalma kurumu ise Devlet Malzeme Ofisidir. DMO'dan alıma yönelik zorunluluklar 80'li yıllarda kaldırılmış; kurumun kamu alımları içindeki

payı ve merkezi kamu alım politikasına etkisi bu sebeple giderek azalmıştır. Ancak, pandemi sürecinde ortaya çıkan merkezi satınalma kurumlarının önemi ve sağlık alımlarının giderek artan bir oranda DMO üzerinden yapılmaya başlanmasıyla beraber DMO'nun kamu alımları içindeki payındaki azalma yerini önemli bir oranda artışa bırakmıştır.

Diğer taraftan, On Birinci Kalkınma Planı ve Orta Vadeli Plan (OVP) gibi makro politika belgeleri kapsamında belirlenen amaç ve hedefler doğrultusunda, Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü'ne düşen sorumlulukları içerecek şekilde ve stratejik yönetim anlayışıyla, 2020-2024 Dönemi Stratejik Planı hazırlanmış ve Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığına Onaylanarak yürürlüğe girmiştir.

Genel Müdürlüğümüzün 2020-2024 döneminde faaliyetlerine yön veren temel üst politika belgeleri; 11. Kalkınma Planı (2019-2023), Orta Vadeli Planlar, Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programları ve Hükümet İcraat Programlarıdır. Temel üst politika belgelerine ilaveten, DMO'ya sorumlu ya da ilgili kuruluş olarak sorumluluk yüklemiş çeşitli strateji belgeleri mevcuttur.

Genel Müdürlüğümüz 2020-2024 Stratejik Planında 4 adet amaca ve toplam 16 adet hedefe yer verilmiştir.

DMO, 98 yıllık deneyimini dinamik yapısıyla birleştirerek hükümet politikaları çerçevesinde kendisinden beklenen kamu hizmetini, belirlediği yeni vizyon ve misyon doğrultusunda oluşturulan stratejik amaç ve hedefler kapsamında yürüteceği çalışmalarla hayata geçirmeye devam edecektir.